

KARELIA-AMMATTIKORKEAKOULU  
Maaseutuelinkeinojen koulutusohjelma

Tuomo Kallinen

KYSELYTUTKIMUS MAATILOJEN TIEDONHANKINNASTA JA JO-  
ENSUUN SEUDUN MAASEUTUPALVELUIDEN TOIMINNASTA

Opinnäytetyö  
Tammikuu 2015



**OPINNÄYTETYÖ**  
**Kevät 2015**  
**Maaseutuelinkeinojen**  
**koulutusohjelma**  
Sirkkalantie 12 A 2  
80100 Joensuu  
Puh. (013) 260 6900

Tekijä

Tuomo Kallinen

Nimeke

Kyselytutkimus maatilojen tiedonhankinnasta ja Joensuun seudun maaseutupalveluiden toiminnasta

Toimeksiantaja

Joensuun seudun maaseutupalvelut

Tiivistelmä

Opinnäytetyön aiheena oli kyselytutkimus viljelijöiden tiedonhankinnasta sekä tyytyväisyydestä Joensuun seudun maaseutupalveluiden toimintaan. Kysely tehtiin sähköpostilla ja tarvittaessa tiloille, jotka eivät vastanneet viikon kuluessa kyselyyn, lähetettiin muistutusviesti. Tutkimus suoritettiin Joensuun seudun maaseutupalveluiden alueella, johon kuuluu seitsemän kuntaa: Ilomantsi, Joensuu, Juuka, Kontiolahti, Liperi, Outokumpu ja Polvijärvi. Kyselylomake muodostui kahdesta osiosta, viljelijöiden tiedonhankintaosiosta sekä tyytyväisyyskysely osiosta. Kysymyksissä käytettiin Likertin ja Osgoodin asteikkoa.

Kyselyyn vastasi 33 viljelijää. Jokaisesta Joensuun seudun maaseutupalveluiden alueella olevasta kunnasta saatiin vastauksia. Kotieläintiloja kaikista vastanneista oli 51,6 %. Loput tilat olivat kasvinviljelytiloja. Kyselyn tulokset kirjattiin ylös ja käsiteltiin Excel-tilukkolaskentaohjelmalla. Tuloksista laskettiin jakaumat ja laadittiin taulukot.

Viljelijät pitivät tärkeimpinä tiedonhankintalähteinä hallinnollisissa asioissa maaseututoimistoja, Maaseudun Tulevaisuus -lehteä sekä tukihakuoppaita. Viljelijöiden eniten käyttämät tiedotuskanavat, joita pitkin maaseutuhallinto tiedottaa asioita, olivat internet ja puhelin sekä tiedotteet. Helpoiten tiedon hallinnollisista asioista viljelijät saivat maaseututoimistoista, neuvojilta sekä Maaseudun Tulevaisuudesta.

Asiakastyytyväisyyskyselystä kävi ilmi, että viljelijät olivat pääsääntöisesti tyytyväisiä tai erityäin tyytyväisiä maaseutupalveluiden toimintaan ja tiedotukseen sekä henkilöstön ammattitaitoon. Kunnittain tarkasteltuna eroja löytyi jonkin verran. Lisäksi viljelijät halusivat maaseutupalveluiden monipuolistavan tiedotteita sekä yksinkertaistavan tiedottamista. Suurin osa oli kuitenkin sitä mieltä, että tiedotuskäytäntöjä ei tarvitse muuttaa.

Kieli Suomi

Sivuja 46

Liitteet 1

Liitesivumäärä 10

Asiasanat

tiedonhankinta, maaseutuhallinto, Joensuun seutu, maaseutupalvelut



**THESIS**  
**Spring 2015**  
**Degree Programme in**  
**Rural Industries**  
Sirkkalantie 12 A 2  
FIN 80100 Joensuu  
Tel. +358 13-260 6900

Author

Tuomo Kallinen

Title

Survey on Data Acquisition of Farms and Action of Rural Services in Joensuu Area

Commissioned by

Rural services of Joensuu area

Abstract

Topic of the thesis was to survey farmers' data acquisition and satisfaction in actions of rural services in Joensuu area. Inquiry was done by e-mail. If it was necessary, researcher sent a reminder e-mail to farmers. Investigation was done in the rural services of Joensuu area including seven municipalities: Iloanta, Juuka, Kontiolahti, Liperi, Outokumpu and Polvijärvi. The questionnaire included two sections. These sections were farmers' data acquisition and satisfaction inquiry of the work done by rural services in Joensuu area. A scale of Likert and Osgood was used in questions.

In total, 33 farmers answered the questionnaire. Several answers were returned in each of these seven municipalities. Domestic animal farms accounted for 51.6 per cent and 49.6 per cent of farms practiced crop farming. Results of the inquiry were written into Excel spreadsheet. Distributions were counted and tables of answers drawn up by the researcher.

Farmers thought that the most important sources for data acquisition were rural office, newspaper Maaseudun Tulevaisuus and farming subsidy guide in farm administrative cases. The most used information channel that farmers used were internet, telephone and notices. Farmers got the easiest information from rural offices, advisers and from the newspaper Maaseudun Tulevaisuus.

It was noticed that farmers were, as a rule, quite satisfied or absolutely satisfied with working, informing and professional skills of personnel in rural services. Farmers also wanted that rural services diversify and simplify their informing. Most of the farmers thought that there is no need to change informing practices.

Language Finnish

Pages 46  
Appendices 1  
Pages of appendices 10

Key words

rural administration, rural services, region of Joensuu, data acquisition

## Sisällys

1	Johdanto.....	6
1.1	Taustaa.....	6
1.2	Keskeiset käsitteet.....	6
2	Maaseutuhallinto Suomessa.....	8
2.1	Maaseutuhallinto kunnissa .....	9
2.2	Joensuun seudun maaseutupalvelut .....	11
3	Maatalous .....	12
3.1	Suomi .....	12
3.2	Joensuun seutu .....	12
4	Viestintä.....	13
4.1	Taustaa.....	13
4.2	Maaseutuhallinnon viestintä .....	14
4.3	Aiheesta muualla .....	15
5	Tutkimuksen tarkoitus, työn tavoitteet, aiheen rajaus, tutkimuskysymykset .....	16
5.1	Tarkoitus ja tavoitteet.....	16
5.2	Tutkimuskysymykset.....	16
6	Tutkimuksen toteutus.....	18
6.1	Tutkimusmenetelmä .....	18
6.2	Tiedonkeruulomake .....	18
6.3	Aineiston keruu.....	18
6.4	Aineiston käsittely ja analyysi .....	19
7	Tulokset.....	21
7.1	Yleistä.....	21
7.2	Ensisijaisen viljelijän ikä.....	22
7.3	Ensisijaisen viljelijän koulutus.....	22
7.4	Maatilojen luonnonmukainen tuotanto .....	23
7.5	Maanviljelijöiden tiedonhankintalähteet sekä -kanavat hallinnollisissa asioissa .....	24
7.6	Joensuun seudun maaseutupalveluiden tiedotuskanavat.....	26
7.7	Viljelijöiden tiedon saanti .....	27
7.8	Asiakastyytyväisyys Joensuun seudun maaseutupalveluihin .....	28
7.9	Tyytyväisyys maaseutupalveluiden tiedotukseen .....	31
7.9.1	Viljelijöiden tyytyväisyys kunnittain ja tilakoon mukaan .....	32
7.9.2	Tyytyväisyys tiedotukseen päätuotantosuunnittain.....	34
7.9.3	Maaseutupalveluiden tiedotuskäytäntö.....	35
7.10	Viljelijöiden tyytyväisyys henkilöstön tavoitettavuuteen .....	37
7.11	Joensuun seudun maaseutupalveluiden henkilöstön ammattitaito .....	38
7.11.1	Joensuun seudun maaseutupalveluiden henkilöstön ammattitaito kunnittain .....	39
8	Päätäntä .....	42
8.1	Tulosten tarkastelu .....	42
8.1.1	Tiedonhankinta.....	42
8.1.2	Tyytyväisyyskysely .....	43
8.2	Tutkimuksen luotettavuus .....	44
8.3	Tutkimuksen eettisyys .....	44
8.4	Oppimisprosessi ja ammatillisen kasvun kehitys ja kuvaus .....	44
8.5	Toimenpidesuosituksat ja jatkotutkimusaiheet.....	45
	Lähteet.....	46

## Liitteet

Liite 1 Kyselylomake

## Kuviot ja taulukot

- Kuvio 1 Maanviljelijöiden tiedonhankintalähteet hallinnollisissa asioissa
- Kuvio 2 Joensuun seudun maaseutupalveluiden pääasialliset tiedotuskanavat
- Kuvio 3 Maanviljelijöiden tiedon saanti hallinnollisissa asioissa eri tietolähteistä
- Kuvio 4 Maanviljelijöiden tyytyväisyys maaseutupalveluiden toimintaan
- Kuvio 5 Maanviljelijöiden tyytyväisyys Joensuun seudun maaseutupalveluiden toimintaan kunnittain
- Kuvio 6 Viljelijöiden tyytyväisyys maaseutupalveluiden toimintaan päätuotantosuunnan mukaan
- Kuvio 7 Maanviljelijöiden tyytyväisyys Joensuun seudun maaseutupalveluiden tiedotukseen
- Kuvio 8 Viljelijöiden tyytyväisyys Joensuun seudun maaseutupalveluiden tiedotukseen maatilan peltopinta-alan (ha) perusteella
- Kuvio 9 Maatalousyrittäjien tyytyväisyys Joensuun seudun maaseutupalveluiden tiedotukseen kunnittain
- Kuvio10 Viljelijöiden tyytyväisyys maaseutupalveluiden tiedotukseen päätuotantosuunnan mukaan
- Kuvio 11 Joensuun seudun maaseutupalveluiden tiedotuskäytäntö
- Kuvio 12 Viljelijöiden mielipide maaseutupalveluiden tiedotuskäytännöistä kunnittain
- Kuvio 13 Joensuun seudun maaseutupalveluiden henkilöstön tavoitettavuus
- Kuvio 14 Viljelijöiden mielipide maaseutupalveluiden henkilöstön ammattitaidosta
- Kuvio 15 Joensuun seudun maaseutupalveluiden henkilöstön ammattitaito kunnittain
- Kuvio 16 Maanviljelijöiden tyytyväisyys maaseutupalveluiden henkilöstön ammattitaitoon päätuotantosuunnan mukaan
- Kuvio 17 Viljelijöiden kysymyksiin saamat vastaukset -kysymys
- Taulukko 1 Maatilojen päätuotantosuunta 2014
- Taulukko 2 Kyselyyn vastanneiden maatilojen sijaintikunta
- Taulukko 3 Maatalousyrittäjien ikä, ikäluokittain Joensuun seudun maaseutupalveluiden alueella vuonna 2014
- Taulukko 4 Ensisijaisen viljelijän koulutus koulutusasteittain Joensuun seudun maaseutupalveluiden alueella vuonna 2014
- Taulukko 5 Maatilojen määrä luomutuotannossa Joensuun seudun maaseutupalveluiden alueella vuonna 2014

# 1 Johdanto

## 1.1 Taustaa

Opinnäytetyöni aiheena on viljelijöiden tiedonhankinta hallinnollisissa asioissa sekä tyytyväisyys Joensuun seudun maaseutupalveluihin. Työni tavoitteena on selvittää, kuinka Joensuun seudun maaseutupalveluiden yhteistoiminta-alue on toiminut viljelijöiden mielestä. Lisäksi kartoitetaan viljelijöiden tiedonhankintalähteet ja kanavat hallinnollisissa sekä maataloustukiin liittyvissä asioissa.

Suomessa maatalouden tukihallinto on neliportainen. Tukihallinto on raskas, mutta toimiva, sillä EU ei ole juurikaan perinyt Suomelta tukia takaisin. Suomen maatalouspolitiikan tavoitteena on maataloustuotannon säilyttäminen ja EU:n tukien suurin mahdollinen hyödyntäminen.

Joensuun seudulle on laadittu maaseutuohjelma, jonka tavoitteena on maaseutuelinkeinojen kehittäminen. Keskeisinä painopisteinä ovat maidontuotannon ja naudanlihantuotannon kehittäminen sekä luomutuotannon kehittäminen.

Toimeksiantaja opinnäytetyöhöni on Joensuun seudun maaseutupalvelut ja toimeksiantajan edustajana on Polvijärven ja Outokummun maaseutuasiamies Teuvo Mutanen. Joensuun seudun maaseutupalvelut muodostavat maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen, johon kuuluu seitsemän kuntaa. Vastuukuntana alueella toimii Liperi ja maaseutujohtajana Pertti Iivanainen. Joensuun seudun maaseutupalveluiden alueella on reilut 1 300 maataloustukea hakevaa maatilaa.

## 1.2 Keskeiset käsitteet

**Yhteistoiminta-alue:** Maaseutuhallinnon muodostama toiminnallinen kokonaisuus, joka muodostuu kunnista. Alueella on yksi vastuukunta ja vähintään viisi henkilöä hoitamassa hallinnon tehtäviä, joista yksi johtaa yksikköä.

**Aktiivimaatila:** On maatila, jolla on käytössä vähintään yksi peltohehtaari tai jolla on vähintään kotieläimiä yhden eläinyksikön verran (maatilojen rakenne 2012).

**Ensisijainen viljelijä:** Yksityishenkilö, joka vastaa ensisijaisesti maatalan asioiden hoidosta. Esimerkiksi maatalan omistaja.

**Päätuotantosuunta:** Se maatalan tuotantosuunta, joka on maatilalle taloudellisesti merkittävin.

**Tiedonhankintalähde:** Tieto omaksutaan tietolähteen avulla. Tiedonhankintalähteitä ovat esimerkiksi Finlex ja maaseutuslaitteet.

**Tiedonhankintakanava:** Tiedonhankintakanava on mekanismi, jonka avulla on mahdollista päästä tiedonlähteelle. Tiedonhankintakanavia ovat esimerkiksi internet ja kirjasto.

## 2 Maaseutuhallinto Suomessa

Suomen maatalouden tukihallinto on neliportainen, kun taas useimmissa vertailukelpoisissa maissa hallinnon tasoja on vain kaksi tai enintäänkin kolme. Suomessa maatalouden tukihallinnon tasot ovat Maa- ja metsätalousministeriö, Maa-seutuvirasto (Mavi), ELY-keskukset sekä kunnat. (Tiedotteet 2013 Maatalouden tukihallinto, Tervaniemi 2014.)

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalle kuuluu 14 organisaatiota. Maa-seutuhallinnon organisaatioiden lisäksi maaseutuhallinnon toimintaan kuuluu Elintarviketurvallisuusvirasto (Evira), Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus Tike. Näiden lisäksi maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan organisaatioita ovat Maanmittauslaitos, Metsähallitus, Geodeettinen laitos, Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus (MTT), Maanmittauslaitos, Suomen metsäkeskus, Metsäntutkimuslaitos Metla, Metsätalouden kehittämiskeskus (Tapio), Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos (RKTL), Suomen riistakeskus, Suomen ympäristökeskus (SYKE) ja Valtion ravitsemusneuvottelukunta (VRN). (MMM 2014a, Tervaniemi 2014.)

Suomessa on raskas mutta toimiva maatalouden tukihallinto. Tukihallinto on toiminut järjestelmänä hyvin, eikä tukia ole juurikaan peritty Suomelta takaisin. Suomen maatalouspolitiikan tavoitteena on maataloustuotannon säilyttäminen ja EU:n tukien suurin mahdollinen hyödyntäminen. Tukijärjestelmää pitäisi kuitenkin yksinkertaistaa, jotta hallinnollinen taakka vähenisi. Tämä aiheuttaisi kuitenkin nykyisen maatalouspolitiikan tavoitteista tinkimistä. (Tiedotteet 2013 Maatalouden tukihallinto.)

Maa- ja metsätalousministeriön tehtävänä on turvata suomalaisen ruoantuotanto ja uusiutuvien luonnonvarojen kestävä käyttö. Ministeriön on myös luotava edellytykset niihin perustuviin elinkeinoihin sekä hyvinvointiin. Useat ministeriön tehtävät liittyvät säädösvalmisteluun, hallinnonalan ohjaukseen ja ulkomaiden yhteistyöhön. Tervaniemen mukaa Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala kat-



taa maa- ja puutarhatalouden, maaseudun kehittämisen, metsätalouden, eläinlääkintähuollon, eläimistä saatavien elintarvikkeiden valvonnan, kala-, riista- ja porotalouden, vesivarojen käytön, maanmittaus ja kiinteistöjen kirjaamisasiat. Ministeriö on keskeisessä roolissa EU:n maatalouspolitiikassa ja siihen liittyvässä lainsäädännössä. (MMM 2013.) Maa- ja metsätalousministeriö vastaa myös maaseutuhallinnon yleisestä kehittämisestä (210/2010 11. §).

Maaseutuvirasto hoitaa maatalous- ja maaseutuhallinnon suunnittelu-, ohjaus- ja toimeenpanotehtäviä. Mavi toimii Suomen maksajavirastona ja vastaa EU:n maataloustukirahaston ja maaseuturahaston varojen käytöstä. Maaseutuvirasto hallinnoi vuosittain yli kahden miljardin euron tukia. Mavin tehtäviin kuuluu myös työvoima- ja elinkeinokeskusten, kuntien maaseutuelinkeinoviranomaisten ja Leader-toiminta ryhmien neuvonta ja koulutus. (MMM 2014b.)

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset hoitavat valtionhallinnon alueellisia toimeenpano- ja kehittämistehtäviä. ELY-keskukset myös valvovat toimialansa osalta tehtävien hoitoa kunnissa ja kuntayhtymissä. ELY-keskuksia on Suomessa 15 ja näille on jaettu eri vastuualueet. Hämeen, Kainuun, Pohjois-Karjalan ja Etelä-Savon ELY-keskusten vastuualueena on ympäristö ja luonnonvarat. ELY-keskukset kuuluvat Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnon alaan. (ELY-keskukset 2013, Tervaniemi 2014.)

## **2.1 Maaseutuhallinto kunnissa**

Kuntien on vastattava maaseutuhallinnon tehtävien järjestämisestä alueellaan siten, että maaseutuhallinnon tehtävät tulevat hoidetuksi EU:n ja kansallisen lainsäädännön kannalta asianmukaisesti (Laki maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa 210/2010 2. §). *Kunnan tai kuntayhtymän on tehtävä Maaseutuviraston kanssa Euroopan unionin kokonaan tai osaksi rahoittamaan maataloustukeen liittyvien maksajavirastotehtävien hoitoa koskeva sopimus* (L210/2010 3. §).

Tehtävät ovat maaseutuhallinnon toimeenpanotehtäviä. Kunnat ovat myös itsehallinnon nojalla ottaneet hoitaakseen muita viljelijöille tarjottavien palvelujen rahoitukseen liittyviä tehtäviä. Näiden maaseudun kehittämistehtävien järjestäminen ja rahoitus on kokonaan kuntien vastuulla. *Maaseutuhallinnon lakisääteisiä tehtäviä hoitavia kunnan viranomaisia kutsutaan vakiintuneen määritelmän mukaan kuntien maaseutuelinkeinoviranomaiseksi.* (Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa 2009.)

Maaseutuhallinnossa kunnan tai kuntayhtymän täytyy järjestää maksajavirasto- tehtävät ja hallintoviranomaistehtävät. Kunnan maaseutuhallinnon on myös huolehdittava kansallisten tukien toimeenpanotehtävien hoidon järjestämisestä ja suorittamisesta alueellaan. Lisäksi tehtäviin kuuluu satovahinko- ja hukkakaurasiat sekä riista- ja petoeläinvahinkoasiat. Myös eläintenpidon rekisteröintiin liittyvät asiat kuuluvat maaseutuhallinnolle. (Maaseutuhallinnon uudistus 3.11.2014.)

Maaseutuhallinnon järjestämisestä säädettiin laki, joka tuli voimaan 1.4.2010. Lain uudistamisen tarkoituksena on turvata palveluiden kohtuullinen saatavuus koko maassa. Jos kunta ei pysty yksin huolehtimaan tästä, kuntien on muodostettava yhteistoiminta-alueita. Tällöin muodostetaan yhteistoiminta-alue tehtävien hoitamiseksi, joissa toimii vähintään 800 maatalousyrittäjää. Kuntalain mukaan yhden kunnan tai kuntayhtymän on yhteistoiminta-alueella vastattava maaseutuhallinnon järjestämisestä. Työtehtäviä yhteistoiminta-alueella hoitaa vähintään 5 henkilöä yhteisen johdon alaisuudessa. Yhden näistä on päätoimisesti johdettava maaseutuhallinnon tehtäviä ja yksikköä. (L210/2010 4. §, 6. §.)

Kunnan oli mahdollista poiketa tästä maaseutuhallinnon uudistamisesta, jos toiminnallisen kokonaisuuden muodostaminen ei ole mahdollista alueen saaristisuuden tai pitkien etäisyyksien vuoksi tai, että kunnan asukkaiden kielelliset oikeudet saadaan turvatuksi. Tällöin alueelle muodostuu toiminnallinen kokonaisuus, jossa toimii pääsääntöisesti alle 800 maatalousyrittäjää. Tällöin kunnan on järjestettävä tehtävät yhteisen johdon alaisuuteen, jossa tehtäviä hoitaa vähintäänkin kolme toimihenkilöä, joista yksi johtaa yksikköä ja hoitaa päätoimisesti

maaseutuhallinnon tehtäviä. (L210/2010 5. §.) Kunnan oli tehtävä poikkeuslupahakemus 2010 marraskuun loppuun mennessä Maville. Kunnan oli lisäksi tehtävä päätös yhteistoiminta-alueeseen liittymiseksi 1.5.2011 mennessä.

## **2.2 Joensuun seudun maaseutupalvelut**

Joensuun seudun maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen (YTA-alue) muodostavat 7 kuntaa: Ilomantsi, Joensuu, Juuka, Kontiolahti, Liperi, Outokumpu ja Polvijärvi. Vastuukuntana toimii Liperin kunta ja johtajana Pertti Iivanainen. Yhteistoiminta-alueen palveluorganisaationa toimii Joensuun seudun maaseutupalvelut. Yhteistoiminta-alue aloitti toimintansa vuoden 2013 alusta. Joensuun seudun maaseutupalveluiden alueella toimii vajaa 1 400 maatalousyrittäjää. (Maakaista.fi 2014.)

Joensuun seudulle on laadittu maaseutuohjelma vuosille 2014 - 2020. Ohjelmaa ovat valmistelleet Joensuun seudun maaseutupalveluiden viranomaiset eri sidosryhmien kanssa. Joensuun seudun maaseutuohjelman tavoitteena on edistää maaseutuelinkeinojen kehittymistä ja vahvistaa maaseutuasumisen ja yrittämisen toimintaympäristöä. Keskeisiä painopisteitä ovat maidon- ja naudanlihan tuotanto sekä luonnonmukaisen tuotannon kehittäminen. Myös energiaomavaraisuuden kehittäminen ja maaseutuasumisen ylläpitäminen ovat tärkeitä painopisteitä maaseutuohjelmassa.

Tämän maaseutuohjelman toteuttamisvastuu on Joensuun seudun maaseutupalveluilla ja toimenpiteitä toteuttavat mm. ProAgria Pohjois-Karjala, MTK Pohjois-Karjala, Maaseudun sivistysliitto, Karelia-ammattikorkeakoulu, Itä-Suomen yliopisto, Pohjois-Karjalan metsäkeskus sekä alueen kaupungit ja kunnat. (ProAgria 2014, 1.)

## **3 Maatalous**

### **3.1 Suomi**

Suomessa oli vuonna 2012 maataloustukia hakeneita maatiloja vajaa 58 900, kun Euroopan unioniin liittyttäessä maatiloja oli 95 562 kappaletta. Maatilojen keskimääräinen peltopinta-ala vuonna 2012 oli 38,6 hehtaaria, joka on noussut vuodesta 1995 melkein 70 %. Kotieläintiloja kaikista tiloista vuonna 2012 oli 27 % ja kasvinviljelytiloja 67 %. Vuonna 2012 lypsykarjatalous päätuotantosuuntana oli noin 9 800 maatilalla. Tämä on noin 17 % kaikista maataloustukia saavista tiloista. Naudanlihantuotanto päätuotantosuuntana oli noin 3 630 maatilalla ja si-anlihantuotantoa päätuotantosuuntanaan harjoittaa 1 770 maatilaa. Siipikarjati-loja oli noin 1,1 % kaikista tukea saaneista tiloista. Kasvinviljelytiloja vuonna 2012 oli 39 600 kappaletta, mikä on 2 400 tilaa enemmän kuin vuonna 1995. Tämä on ainut päätuotantosuunta, joka on lisääntynyt vuodesta 1995. Kasvinviljelytilojen määrä on lisääntynyt etenkin Itä- ja Pohjois-Suomessa. Muuta tuotantoa harjoit-tavia tiloja kaikista tiloista on noin 6 %. Näidenkin tilojen määrä on laskenut vuo-desta 1995 yli 61 %. (Niemi 2013, 14 - 17.) Kaikista maataloutta harjoittaneista tiloista noin 7 % oli luomuvalvonnan piirissä vuonna 2012 (Luomu pähkinän kuo-ressa).

### **3.2 Joensuun seutu**

Joensuun seudun maaseutupalveluiden alueella vuonna 2012 toimi 1 315 maa-tilaa. Viljelyssä oleva peltopinta-ala oli vuonna 2013 noin 43 700 hehtaaria. Maa-kunnassa tuotettiin vuonna 2012 n. 136 miljoonaa litraa maitoa, josta Joensuun seudulla noin 60 miljoonaa litraa. Maidontuotanto on alueella tärkein maatalouden tuotannonsuunta, sillä noin 70 % maatilojen tuloista kertyy maidon myynnistä. Maatalous keskittyy yhä harvemmillle tiloille ja yhä suurempiin yksiköihin. Pohjois-Karjalassa on panostettu maidontuotannon kehittämiseen ja tätä kehitystä on jat-kettava, jotta tuotetun maidon määrä saadaan nousuun. Tämä on elintärkeää maakunnan taloudelle ja kilpailukyvyllä. (ProAgria 2014, 5 - 6, 18.)

## 4 Viestintä

### 4.1 Taustaa

Suomen sana viestintä tulee venäjän kielen sanasta vest. Se tarkoittaa, sano-  
maa, tietoa, huhua tai uutista. Viestintä on monimutkainen tapahtuma, jonka vai-  
kutuksia on vaikea ennustaa. Koska viestinnässä on kysymys teknisestä proses-  
sista sekä ihmisten välisistä suhteista, on viestin muoto yhtä tärkeää kuin sen  
sisältö. (Juholin 2006, 16.)

Kun puhutaan viestinnästä, tarkoitetaan myös erilaisia viestintävälineitä, kuten  
lehtiä, kännyköitä, internetiä, televisiota ja radiota. Nämä mahdollistavat erilaisten  
viestien liikkumisen ja uudenlasien vuorovaikutuksen. Vuorovaikutus voi olla joko  
henkilöltä henkilölle kasvokkain tapahtuvaa tai tietoverkkoja hyödyntävää viestin-  
tää. (Juholin 2006, 16.)

Viestinnän tutkimuksessa erotetaan kaksi koulukuntaa: prosessikoulukunta ja se-  
mioottinen tai merkityskoulukunta. Prosessikoulukunnalle viestinnän sisällöt eivät  
ole olennaisia, kun taas merkityskoulukunta yhdistää prosessiin sisältöjä, tavoit-  
teita sekä tarkoitusperiä. Viestintä ei ole niin yksiviivaista kuin toivoisi. Vaikka  
viestiä lähetetään usean kanavan kautta, ei aina tapahdu toivottua vaikutusta.  
Sytä voi olla esimerkiksi vastaanottajien ymmärtämättömyys ja että viesti ei ole  
teknisesti mennyt oikealle kohderyhmälle tai viestin lähettänyt taho ei kiinnosta  
vastaanottajaa. (Juholin 2006, 30 - 31.)

Viestinnän teho voidaan parantaa kun tunnetaan kohderyhmä heidän tilanteensa  
sekä tarpeet ja odotukset. Tällöin viestiä voidaan muuttaa toisenlaiseksi tai käyt-  
tää eri kanavia ja keinoja viestin välityksessä. Useat organisaatiot ovat siirtyneet  
monikanavaiseen viestintään, jolloin sama tieto löytyy useasta eri paikasta. Usein  
tämän odotetaan tehostavan viestintää, mutta joskus se aiheuttaa myös häm-  
mennystä ja sekaannusta. (Juholin 2006, 31.)

Yhteisöjen tai organisaatioiden sisäisestä ja ulkoisesta viestinnästä käytettiin käsitteitä tiedotus, tiedottaminen tai tiedotustoiminta. Usein tiedotus on varsin yksipuolista yksisuuntaista yhteisöltä eri yleisölle ja sidosryhmille. Organisaatiolla ei ole mahdollisuuksia kontrolloida viestintäänsä, koska toimintaympäristö ja olosuhteet vaikuttavat monella eri tavalla. Joskus organisaatioiden ja ympäristön tarpeet eivät kohtaa, sillä ympäristö voi olla kiinnostunut sellaisista asioista, joista organisaatio ei halua tiedottaa. Joskus myös organisaatio tiedottaa asioista, joista kukaan ei ole kiinnostunut. (Juholin 2006, 17.)

## **4.2 Maaseutuhallinnon viestintä**

Maaseutuvirasto tiedottaa ajankohtaisista ja tärkeistä asioista verkkosivuiltaan ([www.mavi.fi](http://www.mavi.fi)). Mavi käyttää myös Maaseudun Tulevaisuutta yhtenä tiedotuskanavana. Maaseudun Tulevaisuuden levikki on niin laaja, että ajankohtainen tieto saadaan perille myös muille kuin aktiiviviljelijöille. Viljelijöille suunnattu Mavin tiedotuskanava on myös sähköinen Vipu-palvelu. (T. Mutanen, henkilökohtainen tiedonanto 20.1.2015.)

Kunnan maaseutuhallinnon tehtävänä on eri tietolähteistä (Maa- ja metsätalousministeriö, Mavi ja ELY-keskukset) tulevan tiedon kokoaminen yhteen, niin ettei tule kaksinkertaista tiedotusta. Kunnan maaseutuviranomaiset myös suodattavat ja muuttavat tiedon viljelijälle ymmärrettävään muotoon. (T. Mutanen, henkilökohtainen tiedonanto 20.1.2015.)

Viljelijät kysyvät paljon maataloustukien sisältöön ja yksityiskohtiin liittyviä asioita kuntien maaseutuviranomaisilta. Lisäksi tukihakemuksien täytöstä tulee kysymyksiä. Myös tukiehtojen noudattamisen valvonnasta kysytään ja kesällä kesantojen hoitotoimenpiteistä ja niiden noudattamisesta. (T. Mutanen, henkilökohtainen tiedonanto 20.1.2015.)

### **4.3 Aiheesta muualla**

Maaseutuhallinnon kehittämisestä viljelijän näkökulmasta on tehty aikaisemmin opinnäytetyö Lapin ammattikorkeakoulussa. Opinnäytetyö koostui kahdesta osaluueesta nauta- ja lammastilojen tulevaisuuden suunnitelmista Sodankylän kunnassa sekä viljelijöiden tyytyväisyydestä maaseutuhallinnon toimintaan.

## **5 Tutkimuksen tarkoitus, työn tavoitteet, aiheen rajausta, tutkimuskysymykset**

### **5.1 Tarkoitus ja tavoitteet**

Tutkimuksen tarkoituksena on kartoittaa Joensuun seudun maaseutupalveluiden maatalousyrittäjien tiedonhankintaa hallinnollisissa sekä maataloustukiasioissa. Lisäksi selvitetään maatalousyrittäjien tyytyväisyyttä Joensuun seudun maaseutupalveluihin.

Tutkimuksen tavoitteena on kartoittaa maatalousyrittäjien tiedonhankintakanavat sekä tiedonhankintalähteet ammattiin liittyvissä hallinnollisissa asioissa. Tavoitteena on myös kartoittaa, mistä tiedonhankintalähteestä maatalousyrittäjä saa tiedon helpoiten ja ymmärrettävimmän. Lisäksi selvitetään maatalousyrittäjien tyytyväisyyttä Joensuun seudun maaseutupalveluihin yhteistoiminta-alueella. Tavoitteena on kartoittaa, mitä kautta maaseutupalveluiden kannattaa tiedottaa, jotta tieto saavuttaa viljelijän helposti ja ajoissa.

Tutkimus rajattiin koskemaan Joensuun seudun maaseutupalveluiden alueen kuntia: Ilomantsi, Joensuu, Juuka, Kontiolahti, Liperi, Outokumpu ja Polvijärvi. Tutkimukseen otettiin mukaan vain aktiivituloja, jotta saataisiin mahdollisimman todenmukainen kuva siitä, mistä maatalousyrittäjät hankkivat tiedon. Myöskin saataisiin tyytyväisyyskyselyyn mukaan ne tilat, jotka käyttävät maaseutuhallinnon palveluita.

### **5.2 Tutkimuskysymykset**

Tutkimuksessa on tarkoitus saada vastaukset seuraaviin tutkimuskysymyksiin:

1. Mitkä ovat maanviljelijöiden tiedonhankintakanavat ja lähteet hallinnollisissa asioissa?



2. Mistä kanavasta tai lähteestä maanviljelijä saa tiedon helpoiten ja ymmärrettävimmmin?
3. Ovatko Joensuun seudun maaseutupalveluiden asiakkaat tyytyväisiä maaseutupalveluiden toimintaan?
4. Pitäisikö maaseutupalveluiden muuttaa tiedotusta viljelijöille?

## **6 Tutkimuksen toteutus**

### **6.1 Tutkimusmenetelmä**

Opinnäytetyö oli luonteeltaan survey-tutkimus, jonka aineisto kerättiin kyselymenetelmällä. Tutkimukseen laadittiin etukäteen kyselylomakkeet, joilla tieto kerättiin. Kyselylomakkeet tehtiin niin, että tulosten tulkinta olisi mahdollisimman helppoa. Lisäksi kysymykset aseteltiin siten, että tuloksia oli mahdollisimman helppo tulkita tilastotieteen menetelmin

### **6.2 Tiedonkeruulomake**

Maatiloille lähetetty kyselylomake (liite 1) jaettiin osioihin. Ensimmäisessä osiossa tiedusteltiin maanviljelijän tiedonhankintalähteitä sekä tiedonhankintakanavia maatalouden hallinnollisissa asioissa sekä maataloustuki asioissa. Kysymyksissä asteikkona käytettiin Likertin ja Osgoodin asteikkoa. Lisäksi viljelijä pysyi osaan kysymyksistä kirjoittamaan vapaan vastauksen. Toisessa osiossa kysyttiin viljelijöiden mielipidettä Joensuun seudun maaseutupalveluihin. Myös tässä kysymyksiin vastattiin Likertin asteikolla. Kolmannessa osiossa kysyttiin maatilan yleistiedot, kuten ensisijaisen viljelijän ikä ja koulutus sekä maatilan sijaintikunta.

### **6.3 Aineiston keruu**

Varsinainen kysely suoritettiin sähköpostikyselynä, sillä se koettiin helpoimmaksi tavaksi tutkijan kannalta koota aineisto. Tiloille, joilta ei saatu vastausta viikon kuluessa kyselyn lähettämisestä, laitettiin muistutusviesti, että mahdollisimman moni tila osallistui kyselyyn. Sähköinen kysely oli myös vastaajan kannalta helppoin ja nopein vaihtoehto kyselyyn osallistumiseen.

Tutkimus suoritettiin maaliskuussa 2014. Vastaajille annettiin takarajaksi maaliskuun loppu ja viimeisetkin vastaukset tulivat viimeinen päivä maaliskuuta. Ennen

tutkimusta keskusteltiin Joensuun seudun maaseutupalveluiden henkilöstön kanssa siitä, kuinka kysely tehtäisiin ja minkälaiset tilat otettaisiin mukaan kyselyyn. Tämän jälkeen tehtiin kyselylomake, joka lähetettiin sähköpostilla satunnaisesti valituille aktiivituloille. Kuitenkin kyselylomakkeella suoritettiin koekysely muutamalla viljelijällä ennen kuin varsinainen kysely lähetettiin, että nähtiin toimiiko kyselyn kysymykset. Kunkin kunnan maatilat, joille kysely lähetettiin, valittiin satunnaisesti suhteessa kunnan tilamäärään. Kyselyyn osallistujien yhteystiedot tutkija sai kunkin kunnan maaseututoimistoista.

Kysymykset olivat pääasiassa monivalintakysymyksiä, sekä muutama lyhyt avoin kysymys. Kyselylomake oli osioitu siksi, että vastaajan oli helpompi hahmottaa kysymykset. Vastaukset kyselystä tulivat suoraan tutkijalle.

#### **6.4 Aineiston käsittely ja analyysi**

Kaikki saadut vastaukset kirjattiin ylös ja siirrettiin Excel taulukkolaskentaohjelmaan. Vastaukset numeroitiin, jotta vastausten tarkastelu olisi helpompaa. Laskentaohjelmassa tietoja käsiteltiin eri työkaluilla niin, että vastauksista saatiin selville jakaumat eri muuttujien välillä sekä niiden keskiarvot. Laskentaohjelmalla voitiin selvittää myös oliko maaseutupalveluiden toiminnasta saaduilla mielipiteillä korrelaatioita eri muuttujiin, kuten ikään, ensisijaisen viljelijän koulutukseen tai maatilan sijainti kuntaan. Lisäksi tehtiin myös taulukoita, joista nähtiin graafisesti vastausten jakautuminen.

Kategorisille muuttujille tehtiin yhteenvetotaulukot, josta nähtiin muuttujien määrä sekä suhteellinen frekvenssi. Mielipidekyselyn vastauksien jakautuminen kuvattiin pylväsdiagrammein sekä suhteellinen frekvenssijakauma palkkidiagrammein. Lisäksi mielipidekyselyn kunkin väittämän keskiarvo laskettiin asteikolla 1-5. Tutkimuksessa selvitettiin myös regressiomallilla ja korrelaatiokertoimella joidenkin muuttujien välisiä suhteita, mutta merkittäviä korrelaatioita ei havaittu. Mielipidekyselyssä jokainen kysymys ristiintaulukoitiin niin, että viljelijöiden tyytyväisyyttä verrattiin kuntakohtaisesti. Lisäksi viljelijöiden tyytyväisyyttä tiedotukseen verrattiin tilakokoon.

Laskentaohjelmassa kunkin kohdan tunnusluvut ja taulukot käsiteltiin erikseen, näin saatiin taulukot ja tunnusluvut käsiteltyä oikeiden väittämien kanssa. Laskentaohjelmasta tunnusluvut ja taulukot siirrettiin varsinaiseen tekstitiedostoon. Lopuksi taulukot siirrettiin lopulliseen tekstitiedostoon, ja ne ”kirjoitettiin auki” eli kerrottiin, mitä tietoa kukin taulukko sisälsi. Kaikkien kysymysten tunnusluvut ja vastausten jakaumat myös kirjoitettiin ja tulkittiin sanallisesti.

## 7 Tulokset

### 7.1 Yleistä

Kyselyyn vastasi 33 viljelijää, joista yksi palautettu vastaus oli kokonaan tyhjä. Tyhjää vastausta ei huomioitu tuloksissa. Kyselyyn vastasi viisi maidontuottajaa (16,1 % vastanneista) (taulukko 1.), yhdeksän muuta nautakarjatilaa (29,0 %), kaksi muuta kotieläintilaa (6,5 %) ja 12 kasvinviljelytilaa (38,7 %). Puutarhataloutta harjoittavia tiloja oli kaksi (9,7 %). Kotieläintiloja oli 51,6 % kaikista tiloista.

Taulukko 1. Maatilojen päätuotantosuunta 2014

	f	%
Maidontuotanto	5	16,1
Muu nautakarjatalous	9	29,0
Muu kotieläintuotanto	2	6,5
Kasvinviljely	12	38,7
Puutarhatalous	3	9,7
Yhteensä	31	100

30 maatilaa ilmoitti peltopinta-alan. Näiden tilojen kesken laskettu keskimääräinen peltopinta-ala oli noin 75 hehtaaria. Omaa peltoa tilalla oli keskimäärin noin 33,7 hehtaaria ja vuokrattua 49,3 hehtaaria.

Taulukko 2. Kyselyyn vastanneiden maatilojen sijaintikunta

	f	%
Iломantsi	5	15,6
Joensuu	6	18,8
Juuka	3	9,4
Kontiolahti	3	9,4
Liperi	5	15,6
Outokumpu	4	12,5
Polvijärvi	6	18,8
Yhteensä	32	100

Taulukosta 2 havaitaan, että vastanneista viljelijöistä viisi oli Iломantsista, kuusi Joensuusta, kolme Juuasta ja kolme Kontiolahdelta, viisi Liperistä, Outokumusta neljä ja Polvijärveltä kuusi.

## 7.2 Ensisijaisen viljelijän ikä

Kysymykseen ensisijaisen viljelijän iästä vastasi 32 viljelijää. Taulukossa 1 esitetään vastausten jakautuminen. Nuoria, alle 40-vuotiaita viljelijöitä, oli reilut 31 % vastanneista. keski-ikäisiä 40 - 59 -vuotiaita viljelijöitä oli 62,5 %. Yli 60-vuotiaita oli reilut 6 % vastanneista.

Taulukko 3. Maatalousyrittäjien ikä, ikäluokittain Joensuun seudun maaseutupalveluiden alueella vuonna 2014

	f	%
30 - 39	10	31,3
40 - 49	9	28,1
50 - 59	11	34,4
60 -	2	6,3
Yhteensä	32	100

Tehdyn kyselyn mukaan maatalousyrittäjien keski-ikä Joensuun seudun maaseutupalveluiden alueella on 46 vuotta.

## 7.3 Ensisijaisen viljelijän koulutus

Koulutuskysymykseen vastasi 32 henkilöä. Taulukossa 4 vastaukset on jaoteltu koulutusasteittain. Vastaaajista reilut 84 % oli suorittanut vähintään toisen asteen luonnonvara-alan tutkinnon. Peruskoulu ja kansakoulu ylimpänä tutkintona oli reilulla 6 %:lla vastaajista. Muu kuin luonnon vara-alan ammattitutkinto oli reilulla 9 %:lla vastaajista.

Taulukko 4. Ensisijaisen viljelijän koulutus koulutusasteittain Joensuun seudun maaseutupalveluiden alueella vuonna 2014

	f	%
Peruskoulu/Kansakoulu	2	6,3
Toisen asteen luonnon vara-alan tutkinto	20	62,5
Opistotason luonnonvara-alan tutkinto	6	18,8
Amk-luonnonvara-alan tutkinto	1	3,1
Muu tutkinto	3	9,4
Yhteensä	32	100

#### 7.4 Maatilojen luonnonmukainen tuotanto

Maanviljelijöiltä tiedusteltiin, harjoitetaanko tilalla luonnonmukaista tuotantoa. Vastaajista 18,8 % harjoitti luomutuotantoa ja 81,3 % vastaajista harjoitti maataloutta tavanomaisesti (taulukko 5).

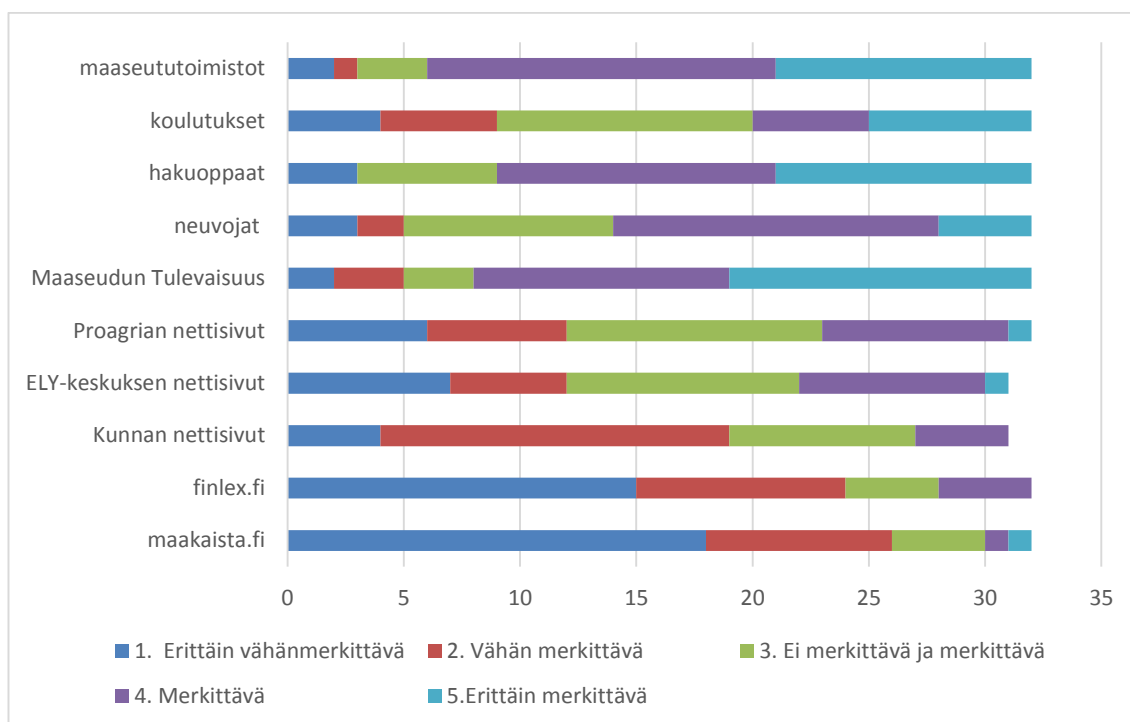
Taulukko 5. Maatilojen määrä luomutuotannossa Joensuun seudun maaseutupalveluiden alueella vuonna 2014

	f	%
Kyllä	6	18,8
Ei	26	81,3
Yhteensä	32	100

Luonnonmukaista tuotantoa harjoittavia tiloja Pohjois-Karjalassa vuonna 2012 oli 18,4 % kaikista tiloista. Luomutilojen suhteellinen määrä Pohjois-Karjalassa on maan suurimpia.(Luomutuotanto.) Määrä on melkein sama kuin Joensuun seudun maaseutupalveluiden alueen luonnonmukaista tuotantoa harjoittavien tilojen määrä (taulukko 5).

## 7.5 Maanviljelijöiden tiedonhankintalähteet sekä -kanavat hallinnollisissa asioissa

Maanviljelijöiden tiedonhankintalähteet hallinnollisissa asioissa saatiin selville, kun annettiin vaihtoehtoisiksi ne lähteet, joista tietoa on saatavilla (kuvio 1.). Tietolähteet laitettiin tärkeysjärjestykseen asteikolla 1 erittäin vähän merkittävä - 5 erittäin merkittävä. Kysymykseen vastasi 32 henkilöä.



Kuvio 1. Maanviljelijöiden tiedonhankintalähteet hallinnollisissa asioissa

Kuvion 1 mukaan viljelijät pitävät merkittävimpinä tiedonhankintalähteinä Maaseudun Tulevaisuutta, maaseututoimistoja sekä tukihakuoppaita. Myös erilaiset neuvojat ovat tärkeitä tiedonlähteitä viljelijöille. Maaseututoimistoja merkittävänä tai erittäin merkittävänä tiedonhankintalähteenä piti 26 kappaletta vastanneista. 23 vastaajaa piti hakuoppaita merkittävänä tai erittäin merkittävänä tiedonhankintalähteenä. Myös Maaseudun Tulevaisuus oli merkittävä tai erittäin merkittävä tiedonhankintalähde 24 vastaajan mielestä. Neuvoja merkittävänä tai erittäin merkittävänä tiedonhankintalähteenä piti 18 vastaajaa.

Vähiten tietoa haettiin finlex.fi:stä, maakaista.fi:stä ja kuntien internetsivuilta. Vastaajista 26 kappaletta piti vähän merkittävänä tai erittäin vähän merkittävänä

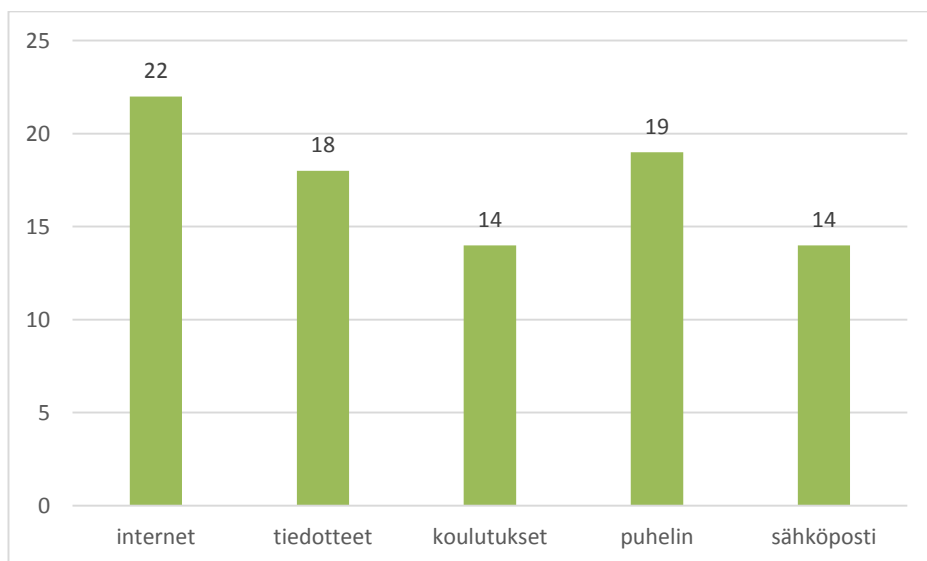


maakaista.fi tietolähdettä. 24 vastaajaa piti vähän merkittävänä tai erittäin vähän merkittävänä tiedonhankintalähteenä Finlex.fi sivustoa. Kuntien internetsivuja erittäin vähän merkittävänä tai vähän merkittävänä piti 19 vastaajaa.

Arvosanojen keskiarvoiksi saatiin maakaista.fi sivustolle 1,7, finlex.fi sivustolle 1,9, kuntien internet sivuille 2,4, ELY-keskuksen internet sivuille 2,7, ProAgrian internet sivuille 2,8. Nämä olivat merkitykseltään vähäisimmät tiedonhankintalähteet. Maaseutuhallinnon järjestämät koulutukset saivat keskiarvoksi 3,2 ja neuvot 3,4. Näiden tietolähteiden merkitys oli lähellä neutraalia. Merkittävimpinä tietolähteinä olivat Maaseudun Tulevaisuus, joka sai tiedonhankintalähteenä keskiarvon 3,9, hakuoppaiden merkitys tietolähteenä oli 3,9 ja maaseututoimisto sai keskiarvoksi 4,0.

## 7.6 Joensuun seudun maaseutupalveluiden tiedotuskanavat

Joensuun seudun maaseutupalvelut käyttävät tiedotuskanavinaan pääasiassa internetiä, erilaisia tiedotteita, puhelinta, sähköpostia ja koulutustilaisuuksia (kuvio 2). Viljelijöiltä kysyttiin, mitä kanavaa pitkin he tiedon saavat. Kysymykseen piti vastata kaikki käytetyt tiedonhankinta kanavat. Tähän kysymykseen saatiin 32 vastausta.

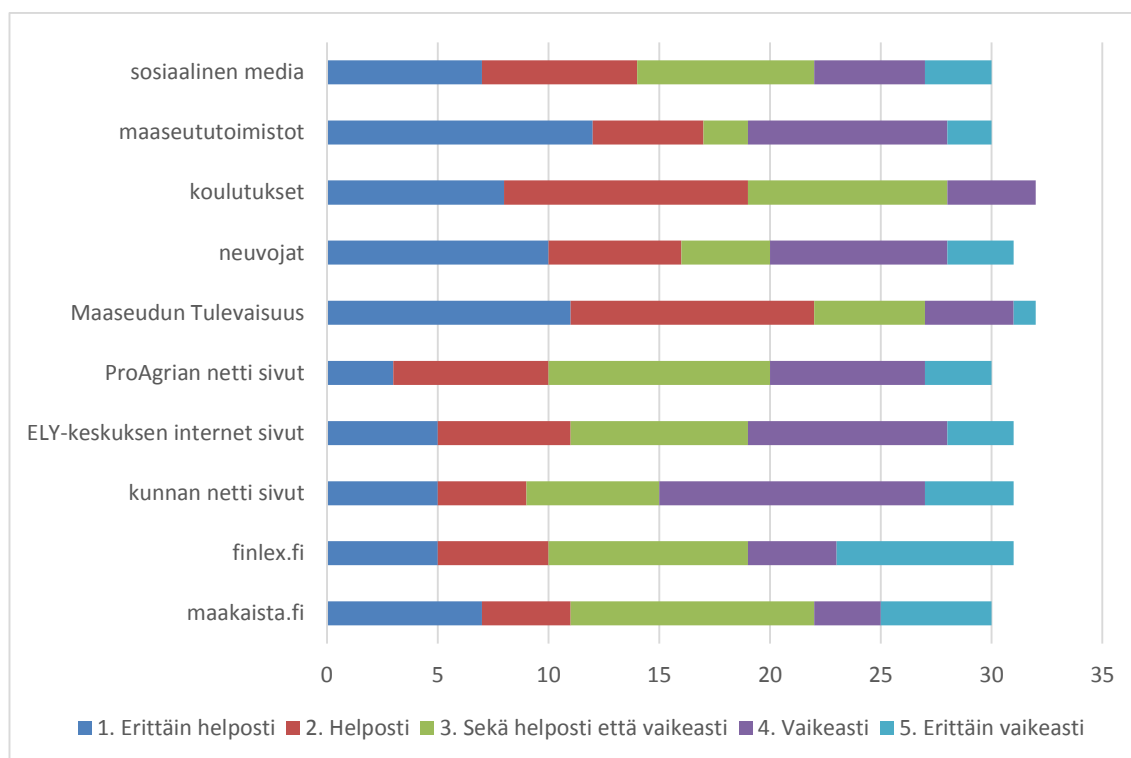


Kuvio 2. Joensuun seudun maaseutupalveluiden pääasialliset tiedotuskanavat

Viljelijöiden eniten käyttämät tiedotuskanavat (kuvio 2) ovat internet sekä puhelin. Vastaajista 22 käyttää internetiä tiedonhankintaan, joka on melkein 69 % viljelijöistä. 19 vastanneista käyttää puhelinta, 18 vastaajaa tiedotteita, 14 vastaajaa koulutuksia ja sähköpostia. Vähiten käytetyt tiedotuskanavat ovat sähköposti sekä maaseutupalveluiden järjestämät koulutukset.

## 7.7 Viljelijöiden tiedon saanti

Viljelijöiltä kysyttiin, mistä tietolähteistä he saavat tiedon helpoiten hallinnollisiin asioihin liittyen (kuvio 3). Kysymykseen saatiin 32 vastausta. Vastaukset annettiin asteikolla 1 erittäin helposti - 5 erittäin vaikeasti.



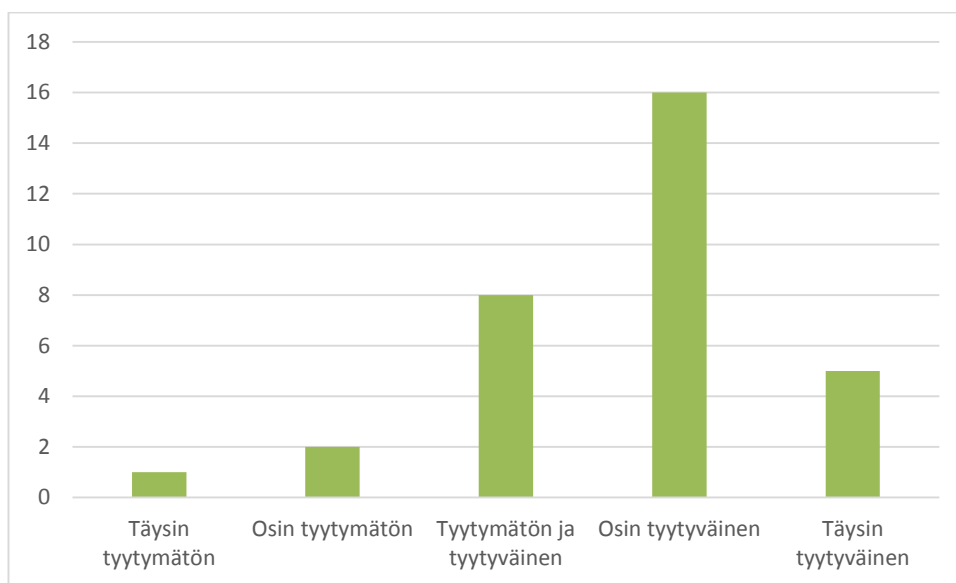
Kuvio 3. Maanviljelijöiden tiedon saanti hallinnollisissa asioissa eri tietolähteistä

Kuviosta 3 käy ilmi, että viljelijät saavat tiedon helpoiten maaseututoimistojen, erilaisten neuvojien kautta sekä Maaseudun Tulevaisuudesta. Vastaajista 22 kertoi saavansa Maaseudun Tulevaisuudesta tiedon erittäin helposti tai helposti. 17 vastaajaa sai tiedon erittäin helposti tai helposti maaseututoimistoista. Erilaisista koulutuksista tiedon helposti tai erittäin helposti sai 19 vastaajaa.

Vaikeimmin tiedon sai kuntien internetsivuilta, finlex.fi:stä sekä ELY-keskuksen internet sivuilta. Vastaajista 16 koki tiedonsaannin vaikeaksi tai erittäin vaikeaksi kunnan internet sivuilta. 12 vastaajaa sai tiedon vaikeasti tai erittäin vaikeasti Finlex.fi -sivustolta ja ELY-keskuksen internetsivuilta tiedon sai vaikeasti tai erittäin vaikeasti 11 kappaletta vastanneista.

## 7.8 Asiakastyytyväisyys Joensuun seudun maaseutupalveluihin

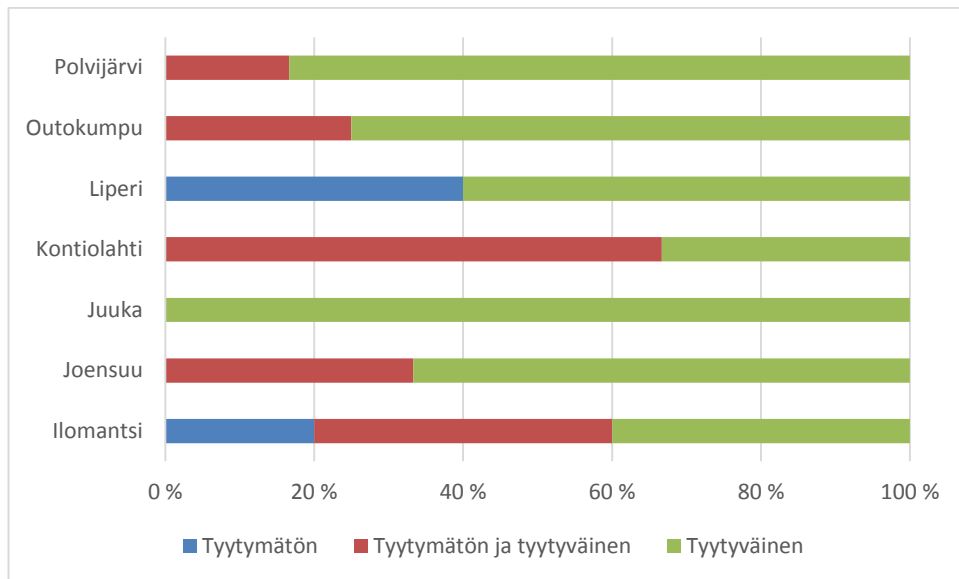
Tässä osiossa tehtiin Joensuun seudun maaseutupalveluille asiakastyytyväisyyskysely. Kysymykset käsittelivät Joensuun seudun maaseutupalveluiden laatua. Kuhunkin kysymykseen vastasi 32 viljelijää. Ensimmäisessä kysymyksessä mitattiin viljelijöiden tyytyväisyyttä maaseutupalveluiden toimintaan (kuvio 4). Kysymykseen vastasi 32 viljelijää. Tyytyväisyyttä mitattiin asteikolla 1 Täysin tyytymätön - 5 Täysin tyytyväinen.



Kuvio 4. Maanviljelijöiden tyytyväisyys maaseutupalveluiden toimintaan

Kuviosta 4 havaitaan, että yksi vastaajista on täysin tyytymätön maaseutupalveluiden toimintaan. 2 vastanneista on osin tyytymättömiä. Täysin tyytymättömiä tai tyytymättömiä oli 9,4 %. 8 (25 %) vastanneista on tyytyväisiä ja tyytymättömiä. 16 vastanneista on osin tyytyväisiä ja 5 vastaajaa on täysin tyytyväisiä. Tämä on 65,6 % vastanneista. Keskiarvo mielipiteille oli 3,7 eli mielipide on neutraalin ja tyytyväisen välillä.

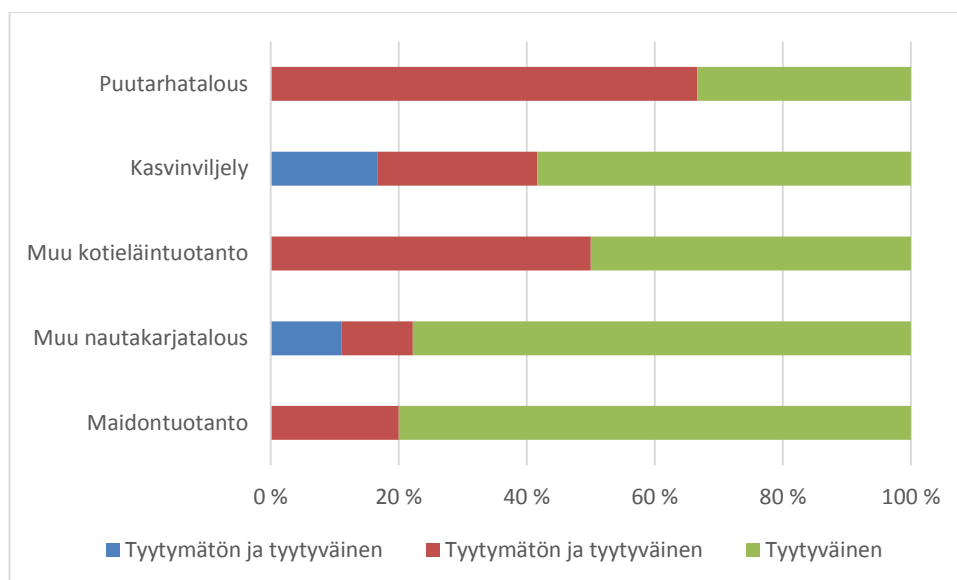
Maanviljelijöiden tyytyväisyyttä Joensuun seudun maaseutupalveluiden toimintaan tutkittiin myös kuntakohtaisesti (kuvio 5). Tässä oletettiin, että viljelijöiden tyytyväisyys vaihtelisi alueittain.



Kuvio 5. Maanviljelijöiden tyytyväisyys Joensuun seudun maaseutupalveluiden toimintaan kunnittain

Kuvion 5 perusteella voidaan todeta, että tyytymättömmät viljelijät Joensuun seudun maaseutupalveluiden toimintaan ovat Liperissä ja Ilomantsissa. Tyytyväisimmät viljelijät taas ovat Juuassa sekä Polvijärvellä ja Outokummussa. Juuan kaikki kyselyyn vastanneet ovat tyytyväisiä maaseutupalveluiden toimintaan. Polvijärvellä noin 17 % vastanneista on sekä tyytymättömiä että tyytyväisiä ja noin 83 % on tyytyväisiä maaseutupalveluiden toimintaan. Outokummussa 25 % vastanneista on tyytymättömiä sekä tyytyväisiä ja 75 % vastanneista on tyytyväisiä maaseutupalveluiden toimintaan. Liperissä 40 % vastanneista on tyytymättömiä ja 60 % tyytyväisiä maaseutupalveluiden toimintaan. Ilomantsissa 20 % vastanneista on tyytymättömiä, 40 % on sekä tyytymättömiä että tyytyväisiä ja 40 % vastaajista on tyytyväisiä maaseutupalveluiden toimintaan.

Tyytyväisyyttä Joensuun seudun maaseutupalveluiden toimintaan haluttiin tutkia tuotantosuunnittain. Tavoitteena oli selvittää onko maatilan tuotantosuunnalla vaikutusta siihen, kuinka tyytyväisiä viljelijät ovat maaseutupalveluiden toimintaan.



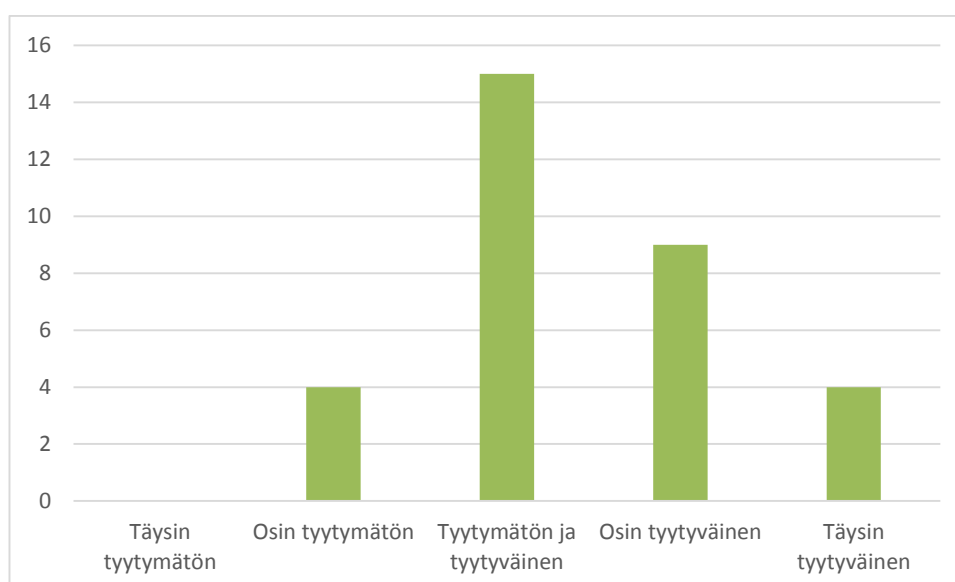
Kuvio 6. Viljelijöiden tyytyväisyys maaseutupalveluiden toimintaan päätuotantosuunnan mukaan

Kuviosta 6 käy ilmi, että maidontuottajista 20 % on tyytymättömiä ja tyytyväisiä ja 80 % on tyytyväisiä maaseutupalveluiden toimintaan. Muuta nautakarjataloutta harjoittavista tiloista 11,1 % oli tyytymättömiä ja saman verran on sekä tyytymättömiä että tyytyväisiä maaseutupalveluiden toimintaan. 77,8 % vastanneista oli tyytyväisiä maaseutupalveluiden toimintaan. Muuta kotieläintuotantoa harjoittavista tiloista 50 % oli tyytymättömiä ja tyytyväisiä ja 50 % oli tyytyväisiä maaseutupalveluiden toimintaan. Kasvinviljelytiloista 16,7 % oli tyytymättömiä maaseutupalveluiden toimintaan. 25 % oli tyytymättömiä ja tyytyväisiä ja 58,3 % vastanneista oli tyytyväisiä maaseutupalveluiden toimintaan. Puutarhataloutta harjoittavista tiloista 66,7 % oli tyytymättömiä ja tyytyväisiä, ja 33,3 % vastanneista oli tyytyväisiä maaseutupalveluiden toimintaan.

Kaikista kotieläintiloista 6,25 % oli tyytymättömiä Joensuun seudun maaseutupalveluiden toimintaan. Tyytyväisiä oli vastaavasti 75 % kotieläintiloista. Kasvinviljelytiloista (kasvinviljely ja puutarhatalous) 13,3 % oli tyytymättömiä ja 53,3 % oli tyytyväisiä maaseutupalveluiden toimintaan.

## 7.9 Tyytyväisyys maaseutupalveluiden tiedotukseen

Tässä kysymyksessä maanviljelijöiltä tiedusteltiin, kuinka tyytyväisiä he ovat Joensuun seudun maaseutupalveluiden tiedottamiseen (kuvio 7). Vastauksia kysymykseen saatiin 32 kappaletta. Tyytyväisyyttä tiedottamiseen mitattiin asteikolla täysin tyytymätön - täysin tyytyväinen.

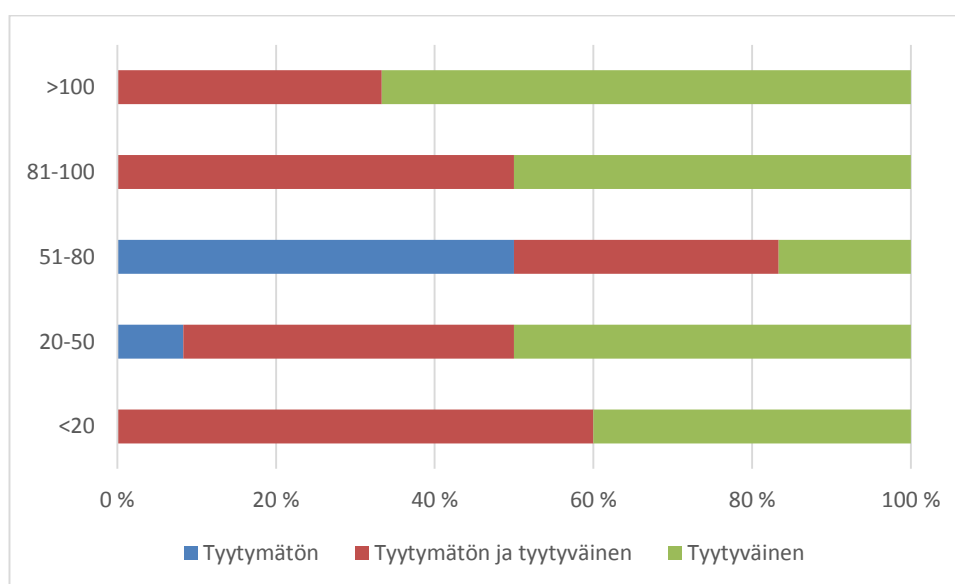


Kuvio 7. Maanviljelijöiden tyytyväisyys Joensuun seudun maaseutupalveluiden tiedotukseen

Kuviosta 7 havaitaan, että täysin tyytymättömiä Joensuun seudun maaseutupalveluiden tiedotukseen ei ollut kukaan. Osin tyytymättömiä oli 4 kappaletta (12,5 %) vastanneista. Tyytymättömiä ja tyytyväisiä oli 15 vastanneista. Neutraali mielipide saatiin 46,9 % vastanneista. Osin tyytyväisiä oli 9 vastaajista. Täysin tyytyväisiä maaseutupalveluiden tiedotukseen oli 4 vastaajaa. Tyytyväisiä ja täysin tyytyväisiä oli 34,4 % vastaajista. Keskiarvoksi saatiin 3,4. Vastanneiden mielipiteiden keskiarvo oli siis lähellä neutraalia.

### 7.9.1 Viljelijöiden tyytyväisyys kunnittain ja tilakoon mukaan

Viljelijöiden tyytyväisyys Joensuun seudun maaseutupalveluiden tiedotukseen selittyy jonkin verran tilakoolla (kuvio 8). Keskisuuret maatilat ovat kaikkein tyytymättöimpiä, kun taas suurehkot sekä suuret tilat ja kaikkein pienimmät tilat ovat tyytyväisimpiä maaseutupalveluiden tiedottamiseen. Osa viljelijöiden tyytyväisyydestä tiedotukseen selittyy myös sillä, missä kunnassa maatila sijaitsee (kuvio 9). Eroja tyytyväisyyteen haluttiin etsiä kuntatasolta.



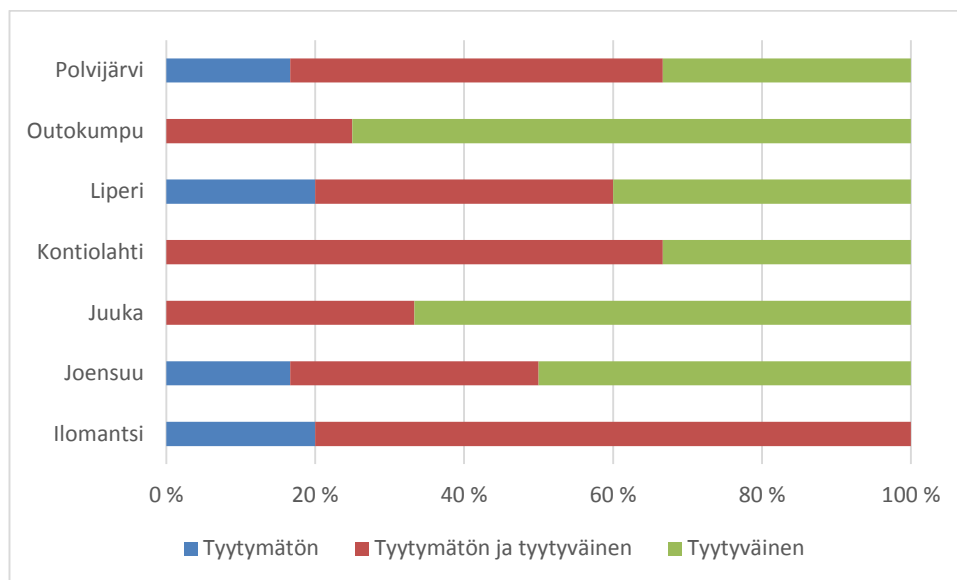
Kuvio 8. Viljelijöiden tyytyväisyys Joensuun seudun maaseutupalveluiden tiedotukseen maatilan peltopinta-alan (ha) perusteella

Kuvion 8 perusteella voidaan päätellä, että keskisuuret tilat, joiden peltopinta-ala on 51 - 80 hehtaaria (n=6), ovat kaikkein tyytymättöimpiä maaseutupalveluiden tiedotukseen. 50 % tämän kokoluokan tiloista on tyytymättömiä maaseutupalveluiden tiedotukseen ja vain 25 % on tyytyväisiä. 20 - 50 hehtaarin tiloista noin (n=12) 8 % on tyytymättömiä ja noin 46 % on tyytyväisiä tiedotukseen.

Pienistä alle 20 hehtaarin tiloista (n=5) 40 % on tyytyväisiä ja 60 % on sekä tyytymättömiä että tyytyväisiä maaseutupalveluiden tiedottamiseen. Kukaan ei ollut tyytymätön maaseutupalveluiden tiedottamiseen. 81 - 100 peltihehtaarin tiloista (n=2) 50 % on tyytymättömiä ja tyytyväisiä ja 50 % tyytyväisiä maaseutupalvelui-



den tiedottamiseen. Kaikkein tyytyväisimpiä Joensuun seudun maaseutupalveluiden tiedotukseen ovat tilat joiden peltopinta-ala ylittää 100 hehtaaria (n=6). Näistä tiloista noin 67 % on tyytyväisiä maaseutupalveluiden tiedottamiseen.



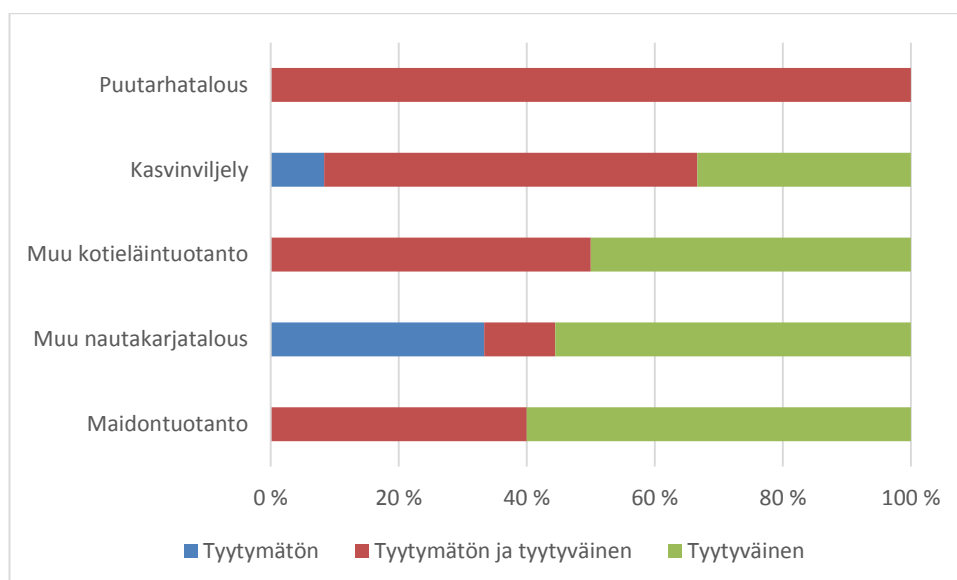
Kuvio 9. Maatalousyrittäjien tyytyväisyys Joensuun seudun maaseutupalveluiden tiedotukseen kunnittain

Kuviosta 9 havaitaan maatalousyrittäjien tyytyväisyys maaseutupalveluiden tiedotukseen kunnittain. Polvijärvellä (n=1) 16,7 % vastanneista oli tyytymättömiä, tyytymättömiä ja tyytyväisiä oli (n=3) 50 % vastanneista ja tyytyväisiä oli (n=2) 33,3 % vastaajista. Outokummun viljelijöistä (n=1) 25 % tyytymättömiä ja tyytyväisiä ja (n=3) 75 % vastaajista oli tyytyväisiä. Liperissä (n=1) 20 % vastaajista oli tyytymättömiä, tyytymättömiä ja tyytyväisiä oli (n=2) 40 % ja tyytyväisiä oli myös (n=2) 40 % vastanneista.

Kontiolahden viljelijöistä (n=2) 66,7 % oli sekä tyytymättömiä että tyytyväisiä ja tyytyväisiä oli (n=1) 33,3 % vastanneista. Juuassa (n=1) 33,3 % vastanneista oli tyytymättömiä sekä tyytyväisiä ja tyytyväisiä oli 66,7 % vastaajista. Joensuussa tyytymättömiä viljelijöitä oli 16,7 (n=1) %, tyytymättömiä ja tyytyväisiä oli (n=2) 33,3 % vastanneista ja tyytyväisiä oli (n=3) 50 % vastaajista. Ilomantsin viljelijöistä (n=1) 20 % oli tyytymättömiä ja loput (n=4) 80 % oli tyytymättömiä ja tyytyväisiä. Kaikkein tyytymättömmät viljelijät olivat Ilomantsissa ja kaikkein tyytyväisimmät Outokummussa ja Juuassa.

## 7.9.2 Tyytyväisyys tiedotukseen päätuotantosunnittain

Haluttiin vielä tutkia, oliko viljelijöiden mielestä maaseutupalveluiden tiedotuksen tyytyväisyydessä eroja sen mukaan, mikä on maatilan päätuotantosuunta (kuvio 10).



Kuvio 10. Viljelijöiden tyytyväisyys maaseutupalveluiden tiedotukseen päätuotantosuunnan mukaan

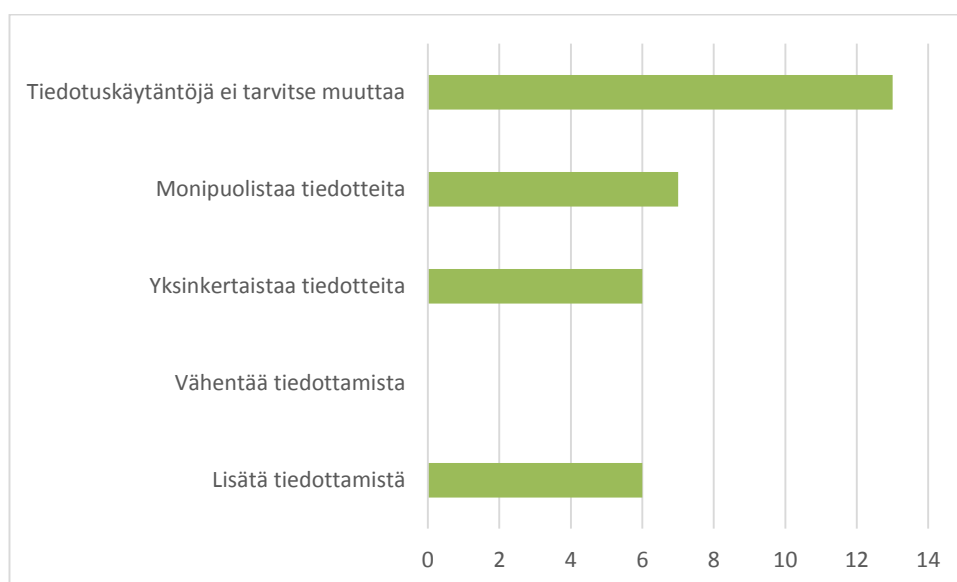
Kuviosta 10 havaitaan, että maidontuotantoa harjoittavista tiloista 40 % oli tyytymättömiä ja tyytyväisiä ja 60 % oli tyytyväisiä maaseutupalveluiden tiedotukseen. Muuta nautakarjataloutta harjoittavista tiloista 33,3 % oli tyytymättömiä ja 11,1 % oli sekä tyytymättömiä että tyytyväisiä maaseutupalveluiden tiedotukseen. Tyytyväisiä oli 55,6 % vastanneista. Muuta kotieläintuotantoa harjoittavista tiloista 50 % oli tyytymättömiä ja tyytyväisiä ja 50 % oli tyytyväisiä maaseutupalveluiden tiedotukseen. Kasvinviljelytiloista 8,3 % oli tyytymättömiä ja 58,3 % sekä tyytymättömiä että tyytyväisiä maaseutupalveluiden toimintaan ja 33,3 % oli tyytyväisiä maaseutupalveluiden toimintaan. Puutarhataloutta harjoittavista tiloista kaikki olivat sekä tyytymättömiä että tyytyväisiä maaseutupalveluiden tiedotukseen.

Kotieläintiloista 18,8 % oli tyytymättömiä maaseutupalveluiden tiedotukseen. 25 % vastanneista kotieläintiloista oli tyytymättömiä ja tyytyväisiä ja 56,3 % vastan-

neista oli tyytyväisiä maaseutupalveluiden tiedotukseen. Kasvinviljelytiloista (kasvinviljely ja puutarhatalous) 6,7 % oli tyytymättömiä ja 66,7 % oli sekä tyytymättömiä että tyytyväisiä maaseutupalveluiden tiedotukseen. Tyytyväisiä maaseutupalveluiden tiedotukseen vastanneista kasvinviljelytiloista oli 26,7 %.

### 7.9.3 Maaseutupalveluiden tiedotuskäytäntö

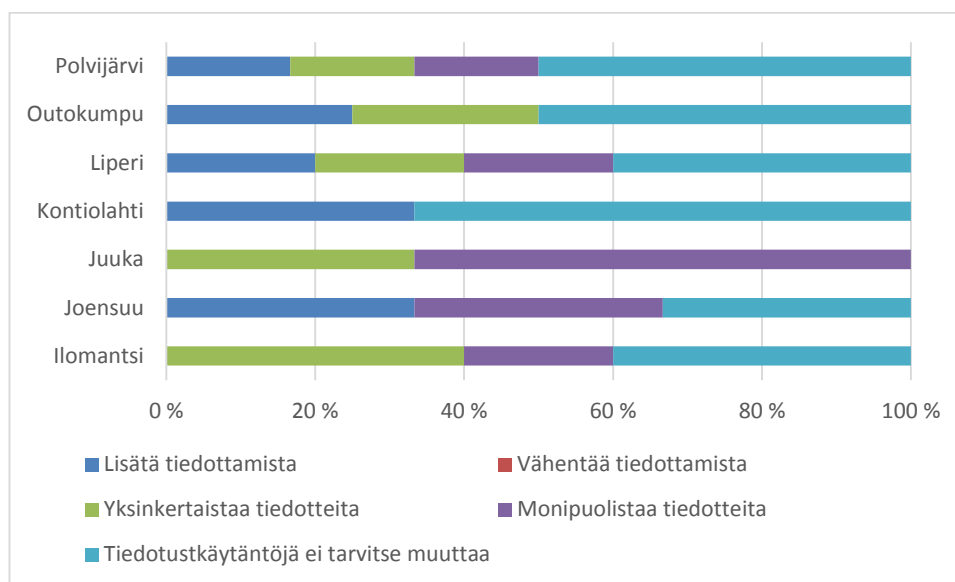
Kuviossa 11 on esitetty Joensuun seudun maaseutupalveluiden pääasialliset tiedotuskanavat. Kysymykseen, ”Miten Joensuun seudun maaseutupalveluiden tulisi mielestäsi parantaa tiedotusta”, vastasi 32 viljelijää.



Kuvio 11. Joensuun seudun maaseutupalveluiden tiedotuskäytäntö

Kuviosta 11 käy ilmi, että kukaan ei halunnut Joensuun seudun maaseutupalveluiden tiedottamisen vähenevän. 13 vastaajaa on tyytyväisiä nykyiseen tiedotukseen eikä halunnut tiedotuskäytäntöjen muuttuvan. Siis 40,1 % vastanneista oli tyytyväisiä nykyiseen tiedotuskäytäntöön. Vastaajista 7 (21,9 %) halusi maaseutupalveluiden monipuolistavan tiedotteita. 6 (18,8 %) vastanneista yksinkertaistaisi tiedotteita ja 6 vastaajaa (18,8 %) lisäisi tiedottamista.

Viljelijöiden mielipidettä Joensuun seudun maaseutupalveluiden tiedotuskäytännöistä tutkittiin vielä kunnittain (kuvio 12). Haluttiin selvittää mahdolliset erot maaseutupalveluiden tiedotuksesta kunnittain.



Kuvio 12. Viljelijöiden mielipide maaseutupalveluiden tiedotuskäytännöistä kunnittain

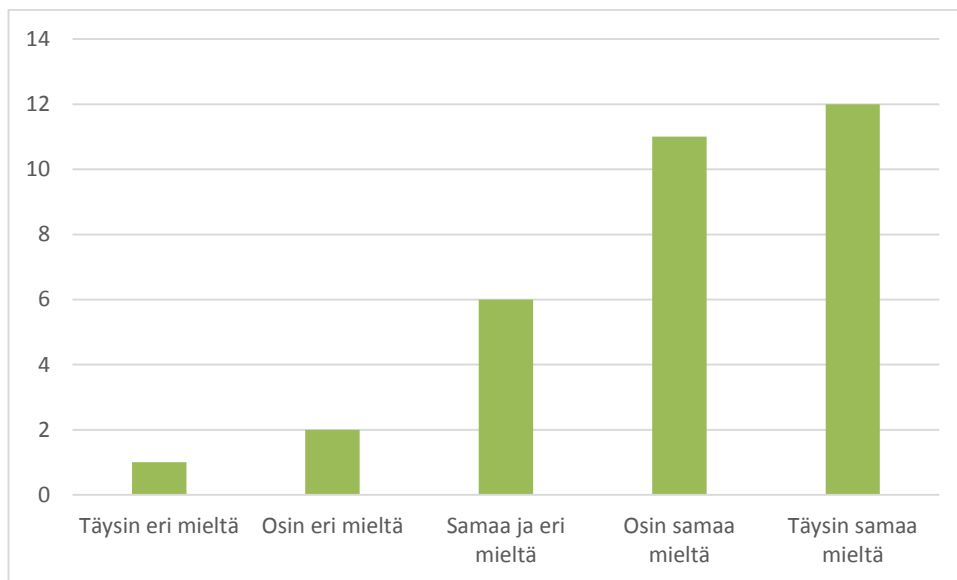
Kuviosta 12 havaitaan, että Ilomantsissa 40 % vastanneista halusi yksinkertaistaa maaseutupalveluiden lähettämiä tiedotteita. 20 % viljelijöistä halusi monipuolistaa tiedotteita ja 40 % vastaajista oli tyytyväisiä nykyiseen tiedotuskäytäntöön. Joensuussa 33,3 % vastanneista ei kokenut saavansa maaseutupalveluilta tietoa tarpeeksi ja 33,3 % vastaajista halusi monipuolistaa tiedotteita. Kuitenkin 33,3 % vastaajista oli tyytyväisiä nykyiseen tiedotuskäytäntöön. Juuassa 33,3 % vastanneista halusi yksinkertaistaa tiedotteita ja 66,7 % halusi monipuolistaa tiedotteita.

Kontiolahdella 33,3 % vastanneista halusi lisätä tiedottamisen määrää ja 66,7 % oli tyytyväisiä nykyiseen tiedottamiseen. Liperissä 20 % vastaajista halusi lisätä tiedottamista ja 20 % vastanneista halusi yksinkertaistaa tiedotteita. 20 % vastaajista halusi monipuolistaa tiedotteita. 40 % vastanneista oli tyytyväisiä nykyiseen tiedotukseen. Outokummussa vastaajista 25 % halusi maaseutupalveluiden lisäävän tiedotusta ja 25 % halusi yksinkertaistaa tiedotteita. 50 % vastanneista oli tyytyväisiä nykyiseen tiedotuskäytäntöön. Polvijärvellä 16,7 % vastanneista halusi, että maaseutupalvelut lisäävät tiedottamista, 16,7 % vastanneista halusi

yksinkertaistaa tiedotteita ja 16,7 % halusi monipuolista tiedotteita. 50 % vastanneista oli tyytyväisiä nykyiseen tiedotuskäytäntöön.

### 7.10 Viljelijöiden tyytyväisyys henkilöstön tavoitettavuuteen

Haluttiin selvittää maaseutupalveluiden henkilöstön tavoitettavuus. Viljelijöiltä kysyttiin onko Joensuun seudun maaseutupalveluiden henkilöstö helposti tavoitettavissa (kuvio 13). Viljelijät vastasivat asteikolla Täysin eri mieltä - Täysin samaa mieltä. Vastauksia kysymykseen saatiin 32.



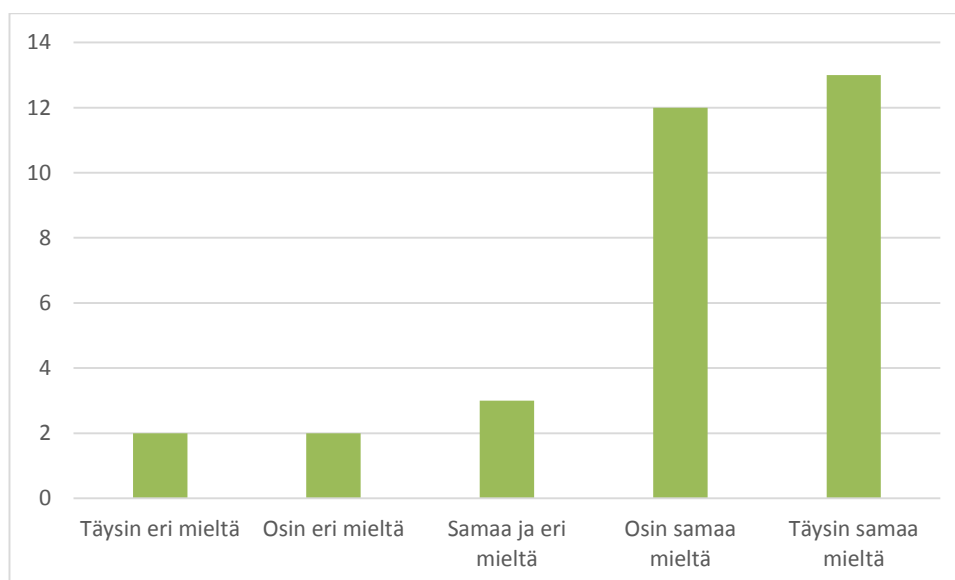
Kuvio 13. Joensuun seudun maaseutupalveluiden henkilöstön tavoitettavuus

Kaaviossa 13 havaitaan, että yksi vastanneista on täysin eri mieltä siitä, että Joensuun seudun maaseutupalveluiden henkilöstö on helposti tavoitettavissa. Kaksi kysymykseen vastanneista on osin eri mieltä maaseutupalveluiden henkilöstön helposta tavoitettavuudesta. Kuusi kysymykseen vastanneista oli samaa ja eri mieltä henkilöstön helposta tavoitettavuudesta. 11 vastaajaa oli osin samaa mieltä Joensuun seudun maaseutupalveluiden henkilöstön helposta tavoitettavuudesta ja 12 vastaajaa oli täysin samaa mieltä maaseutupalveluiden henkilöstön helposta tavoitettavuudesta. 71,9 % vastaajista oli osin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä siitä, että maaseutupalveluiden henkilöstö on tavoitettavissa,

silloin, kun on tarvetta. Täysin eri mieltä tai eri mieltä henkilöstön tavoitettavuudesta tarvittaessa oli 9,4 %. Samaa ja eri mieltä oli 18,8 % vastaajista. Keskiarvoksi Joensuun seudun maaseutupalveluiden henkilöstön tavoitettavuuteen saatiin 4,0 eli asiakkaat ovat varsin tyytyväisiä.

### 7.11 Joensuun seudun maaseutupalveluiden henkilöstön ammattitaito

Viljelijöiltä kysyttiin onko Joensuun seudun maaseutupalveluiden henkilöstö ammattitaidosta (kuvio 14). Kysymykseen saatiin 32 vastausta. Maaseutupalveluiden henkilöstön ammattitaitoa tiedusteltiin asteikolla Täysin eri mieltä - Täysin samaa mieltä.



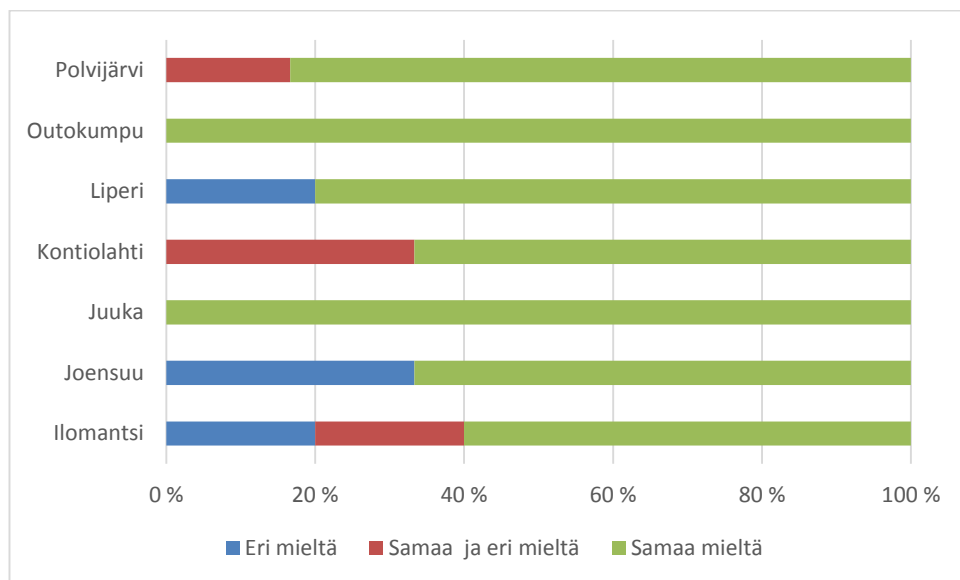
Kuvio 14. Viljelijöiden mielipide maaseutupalveluiden henkilöstön ammattitaidosta

Kuviosta 14 käy ilmi, että täysin eri mieltä Joensuun seudun maaseutupalveluiden henkilöstön ammattitaidosta oli kaksi henkilöä vastanneista. Kaksi henkilöä vastanneista oli osin eri mieltä ja samaa sekä eri mieltä oli 3 vastanneista. Osin samaa mieltä maaseutupalveluiden henkilöstön ammattitaidosta oli 12 vastaajaa. Täysin samaa mieltä Joensuun seudun maaseutupalveluiden henkilöstön ammattitaidosta oli 13 vastaajaa. Vastaajista Osin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä oli noin 78 % ja täysin eri mieltä tai eri mieltä oli noin 12,5 %. Samaa ja eri

mieltä oli noin 9,4 % vastanneista. Suurin osa vastanneista oli tyytyväisiä maaseutupalveluiden henkilöstön ammattitaidosta ja keskiarvoksi saatiin 4,0

### 7.11.1 Joensuun seudun maaseutupalveluiden henkilöstön ammattitaito kunnittain

Joensuun seudun maaseutupalveluiden henkilöstön ammattitaitoa kuvattiin vielä kunnittain (kuviot 14 ja 15). Haluttiin selvittää onko maaseutupalveluiden henkilöstön ammattitaidossa viljelijöiden mielestä eroja kuntatasolla.

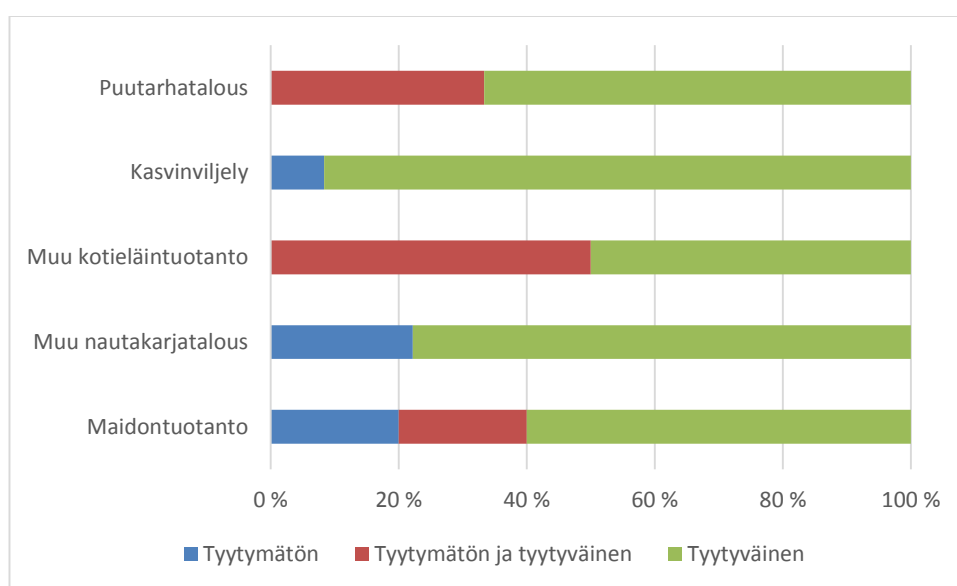


Kuvio 15. Joensuun seudun maaseutupalveluiden henkilöstön ammattitaito kunnittain

Kuviosta 15 havaitaan, että kaikkein tyytyväisimmät viljelijät maaseutupalveluiden henkilöstön ammattitaitoon on Outokummussa ja Juuassa, jossa kaikki vastanneet ovat sitä mieltä, että henkilöstö on ammattitaitoista. Polvijärvellä noin 17 % vastanneista on samaa ja eri mieltä ja noin 83 % samaa mieltä maaseutupalveluiden henkilöstön ammattitaidosta. Liperissä 20 % vastaajista on eri mieltä ja 80 % samaa mieltä henkilöstön ammattitaidosta. Kontiolahdella noin 33 % vastaajista on samaa ja eri mieltä ja noin 67 % vastaajista on samaa mieltä henkilöstön ammattitaidosta. Joensuussa noin 33 % vastanneista on eri mieltä ja noin 67 % on samaa mieltä henkilöstön ammattitaidosta. Ilomantsissa 20 % eri mieltä

ja 20 % on sekä samaa että eri mieltä ja 60 % vastanneista on samaa mieltä Joensuun seudun maaseutupalveluiden henkilöstön ammattitaidosta.

Joensuun seudun maaseutupalveluiden henkilöstön ammattitaitoa haluttiin kuvata maatalojen päätuotantosunnan mukaan. Tässä oli oletuksena, että kotieläintilat olisivat tyytymättömämpiä maaseutupalveluiden henkilöstön ammattitaitoon, sillä he käyttävät suhteessa enemmän maaseutuhallinnon palveluita kuin kasvinviljelytilalliset. (kuvio 16).



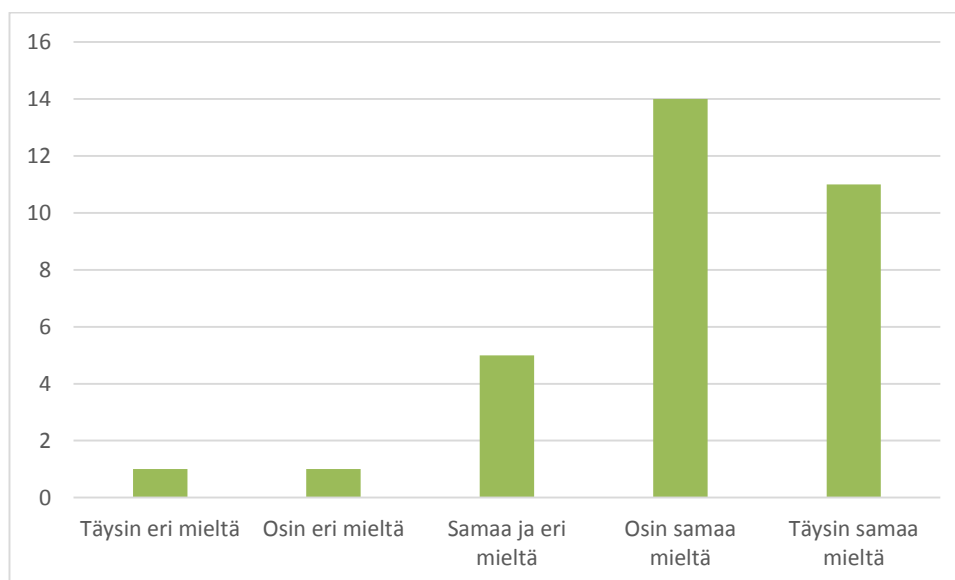
Kuvio 16. Maanviljelijöiden tyytyväisyys maaseutupalveluiden henkilöstön ammattitaitoon päätuotantosunnan mukaan

Kuviosta 16 havaitaan, että maidontuotantoa harjoittavista tiloista 20 % oli tyytymättömiä maaseutupalveluiden henkilöstön ammattitaitoon, 20 % tiloista oli tyytymättömiä ja tyytyväisiä. Loput 60 % olivat tyytyväisiä henkilöstön ammattitaitoon. Muuta nautakarjataloutta harjoittavat tilat olivat joko tyytymättömiä (n.22 %) tai tyytyväisiä (n.88 %) maaseutupalveluiden henkilöstön ammattitaitoon. Muuta kotieläintuotantoa harjoittavista tiloista 50 % oli tyytymättömiä ja tyytyväisiä ja 50 % vastanneista oli tyytyväisiä maaseutupalveluiden henkilöstön ammattitaitoon. Kasvinviljelytiloista 8,3 % oli tyytymättömiä ja tyytyväisiä oli 91,7 % maaseutupalveluiden henkilöstön ammattitaitoon. Puutarhatalous päätuotantosunnana olevista tiloista tyytymättömiä ja tyytyväisiä oli 33,3 % ja tyytyväisiä oli 66,7 %.



Kaikista kotieläintiloista 18,8 % oli tyytymättömiä maaseutupalveluiden henkilöstön ammattitaitoon. 12,5 % oli tyytymättömiä ja tyytyväisiä ja 68,8 % kotieläintiloista oli tyytyväisiä maaseutupalveluiden henkilöstön ammattitaitoisuuteen. Kasvinviljelytiloista (kasvinviljely ja puutarhatalous) 6,7 % oli tyytymättömiä ja 6,7 % oli tyytymättömiä ja tyytyväisiä maaseutupalveluiden henkilöstön ammattitaitoon. 86,7 % vastanneista oli tyytyväisiä maaseutupalveluiden henkilöstön ammattitaitoon.

Viljelijöiltä kysyttiin ovatko he saaneet vastaukset ajoissa kysymyksiinsä (kuvio 17). Mieliä mitattiin asteikolla täysin eri mieltä - täysin samaa mieltä. Vastauksia kysymykseen saatiin 32 kappaletta.



Kuvio 17. Viljelijöiden kysymyksiin saamat vastaukset -kysymys

Kuviosta 17 havaitaan, että 1 vastaajista oli täysin eri mieltä ja 1 osin eri mieltä siitä, että he ovat saaneet vastaukset ajoissa kysymyksiinsä. 5 vastaajaa oli samaa ja eri mieltä. 14 vastaajaa oli osin samaa mieltä ja 11 vastaajaa oli täysin samaa mieltä, että he ovat saaneet vastaukset ajoissa kysymyksiinsä. 6,3 % vastanneista oli eri mieltä siitä, että he ovat saaneet vastaukset ajoissa kysymyksiinsä. 15,6 % oli samaa sekä eri mieltä ja samaa mieltä oli noin 78 % vastanneista. Vastauksien keskiarvoksi saatiin 4,0 eli vastaajat ovat hyvin pitkälti samaa mieltä siitä, että viljelijät ovat saaneet vastaukset heitä askarruttaneisiin kysymyksiin ajoissa.

## **8 Päättäntä**

### **8.1 Tulosten tarkastelu**

#### **8.1.1 Tiedonhankinta**

Kunnan maaseutuhallinto koettiin tärkeäksi viljelijöiden tiedonhankinnassa, koska yleisesti on tiedossa, että hallinnon asiat ovat hankalia ja monimutkaisia. Tutkimuksessa havaittiin, että maanviljelijöiden eniten käyttämät tiedonhankintalähteet hallinnollisissa asioissa olivat Maaseuduntulevaisuus, tukihakuoppaat sekä maaseututoimistot. Sekä painettu teksti että ihmiskontaktit maaseututoimistoissa olivat viljelijöiden mielestä tärkeimpiä tietolähteitä. Internet sivuilta, joista löytyy tietoa maatalouteen, käytettiin huomattavasti vähemmän tiedonlähteinä. Kuitenkin viljelijät saivat tiedon yleisimmin internetistä, vaikka erilaisten internet sivujen merkitys tietolähteenä oli melko vähän merkittävä. Maaseutupalveluiden tiedotuskanavista siis internet oli tärkein tiedotuskanava. Puhelin ja erilaiset tiedotteet olivat myös viljelijöille tärkeitä tiedonsaantikanavia.

Tutkimuksen mukaan maanviljelijät saavat tietoa maatalouden hallinnollisiin- ja tukiasioihin helpoiten Maaseudun Tulevaisuudesta ja maaseututoimistojen kautta. Myös neuvojien ja erilaisten koulutusten kautta saatu tieto on viljelijöiden mukaan helposti saatavissa. Tässäkin ihmiskontaktien kautta saatu tieto on helpoiten saatavissa. Vaikeimmin tieto viljelijöiden mukaan saadaan erilaisilta nettisivuilta, vaikka suurin osa viljelijöistä käyttää internetiä tiedon hankinnassa. Syynä siihen, että internetistä saatava tieto on hankalasti saatavilla, voi olla tiedon suuri määrä ja tiedon oikeellisuuden varmistaminen. Sekä mahdollisesti internetsivujen sekavuus vaikuttaa siihen, että internetistä tieto on hankalasti saatavissa. Toisaalta taas se, että internet on eniten käytetty kanava tiedonhankinnassa voi johtua siitä, että internettiin on nykyään helppo mennä.

Tutkimuksen mukaan viljelijät käyttivät tiedonhankintakanavanaan vähiten koulutuksia, vaikka koulutuksista omaksuttiin tieto helposti. Tämä voi johtua viljelijöiden ajanpuutteesta lähteä koulutuksiin.

### 8.1.2 Tyytyväisyyskysely

Tyytyväisimpiä maatalousyrittäjät olivat Joensuun seudun maaseutupalveluiden henkilöstön ammattitaitoon sekä maaseutupalveluiden henkilöstön tavoitettavuuteen, jotka molemmat saivat keskiarvoksi 4,0. Lisäksi viljelijät olivat tyytyväisiä myös siihen, että he saivat kysymyksiinsä maaseutupalveluiden henkilöstöltä vastaukset ajoissa. Kunnittain tarkasteltuna viljelijöiden tyytyväisyydessä maaseutupalveluihin on jonkin verran eroa. Jokaisella osa-alueella tyytymättömiä oltiin Liperin ja Ilojoen kunnan alueilla. Toisaalta kuntatasolla ajateltuna vastaajien määrä oli niin pieni verrattuna kaikkiin kunnan aktiivituloihin, että tästä on hankala saada luotettavaa vastausta.

Maatalousyrittäjät eivät olleet niin tyytyväisiä maaseutupalveluiden tiedotukseen. Kaikkein tyytymättömiä tiedotukseen olivat keskisuuret tilat (51 - 80 ha), kun taas suuret yli 100 hehtaarin tilat ja toisaalta alle 20 hehtaarin tilat olivat tyytyväisimpiä maaseutupalveluiden tiedotukseen. Se, että keskikokoiset tilat ovat tyytymättömiä maaseutupalveluiden tiedotukseen voi johtua siitä, että nämä tilat ovat pääasiassa karjatilaja ja käyttävät maaseutupalveluja useammin kuin kasvinviljelytilat.

Viljelijöistä suurin osa on sitä mieltä, että nykyinen maaseutupalveluiden tiedotuskäytäntö on riittävä heidän tarpeisiinsa. Osa oli joko sitä mieltä, että tiedotusta on lisättävä tai monipuolistettava. Kukaan ei halunnut maaseutupalveluiden tiedotuksen vähenevän. Kahden tyytyväisyyttä mittaavan kysymyksen perusteella voidaan päätellä, että viljelijät tarvitsevat enemmän tiedotusta hallinnollisissa- ja maataloustukiasioissa maaseutupalveluilta. Ehkä myös tiedotteiden ymmärrettävyyttä pitäisi parantaa yksinkertaistamalla tiedotteita.

Tulosten perusteella voidaan päätellä, että Joensuun seudun maaseutuhallinto toimii hyvin ja viljelijät ovat pääasiassa tyytyväisiä sen toimintaan. Minkään vastauksen osalta ei saatu merkittäviä eroja esille.

## **8.2 Tutkimuksen luotettavuus**

Tutkimuksen luotettavuus oli hyvä, sillä kyselyyn saatiin paljon vastauksia. Tutkimus oli myös monipuolinen siltä osin, että mukaan saatiin eri tuotantosuuntien tiloja ja hyvin erikokoisia tiloja. Myös eri ikäryhmien edustajilta saatiin hyvin vastauksia.

Tutkimuksen luotettavuus oli myös siltä osin hyvä, että vastaajat käsittivät kaikki kysymykset oikein. Tutkimuksen epävarmuustekijöiksi havaittiin ainakin kuntatasolla tarkasteltuna se, että kustakin kunnasta oli liian vähän kyselyyn osallistuneita tiloja suhteessa tilojen määrään.

## **8.3 Tutkimuksen eettisyys**

Ennen tutkimuksen suorittamista tutkimukseen osallistuvat tilat valittiin satunnaisesti. Varsinainen kysely lähetettiin vastaanottajille sähköpostitse. Kyselyyn osallistuneet tilat vastasivat kyselyyn nimettömänä ja vastaukset hävitetään kun tutkimus on valmis. Opinnäytetyössä ei julkaista mitään sellaista tietoa, joka paljastaisi yksittäisen vastaajan henkilöllisyyden tai maatilan sijainnin. Vastaukset käsitellään joukkona anonymisti.

## **8.4 Oppimisprosessi ja ammatillisen kasvun kehitys ja kuvaus**

Tutkimuksessa tiedonhankintaosiossa olisi pitänyt tehdä tarkempia kysymyksiä. Kysymykset olisi myös pitänyt eritellä tarkemmin, jotta vastausten tulkinta olisi helpottunut. Lisäksi viljelijöiden sosiaalisen median käyttöä olisi pitänyt kysyä tarkemmin, jotta vastauksia, koskien sosiaalista mediaa, olisi kannattanut tutkia tässä tutkimuksessa.

## 8.5 Toimenpidesuosituksat ja jatkotutkimusaiheet

Maaseutuhallinnon keskeisimpiä asiakkaita ovat maatalousyrittäjät, kuten myös Tervaniemi (2014, 28) toteaa opinnäytetyössään, siksi maaseutuhallintoa on kehitettävä viljelijälähtöisesti. Viljelijät näkevät vain maaseutupalveluiden asiakaspuolun, mikä on vain osa maaseutuhallinnon tehtävistä. Siksi säännöllinen palautteen kerääminen olisi hyvä esimerkiksi vuosittain kevään päätukihaun yhteydessä.

Lisäksi tärkeää olisi tiedotuksen lisääminen ja monipuolistaminen viljelijöille, jotta tieto saataisiin perille. Myös tiedotteiden kapulakielisyyden vähentäminen eli niiden yksinkertaistaminen, voisi nopeuttaa tiedon päätymistä viljelijöille.

Tiedotus voisi tapahtua esimerkiksi sähköpostilla, josta tulisi ilmoitus puhelimeen, jolloin myös viljelijä noteerisi kaikki tiedotteet. Yhtenä maaseutupalveluiden tiedotuskanavana voisi ajatella sosiaalista mediaa, sillä aika moni viljelijä käyttää sosiaalista mediaa ja sitä kautta tieto saavuttaisi nopeasti viljelijän. Maanviljelijöiden sosiaalisen median käyttöä voisi enemmän tutkia, jotta tiedettäisiin kannattaako sosiaalista mediaa ottaa tiedotuskanavaksi

## Lähteet

- ELY-keskukset 2013. [https://www.valtiolle.fi/valtiolle/fi/02\\_tutustu\\_tyonantajiin/Elinkeino-liikenne- ja ymparistokeskukset ELY/index.jsp](https://www.valtiolle.fi/valtiolle/fi/02_tutustu_tyonantajiin/Elinkeino-liikenne-ja-ymparistokeskukset_ELY/index.jsp). 6.11.2014.
- Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa. 2009.
- Juholin, E. 2006. Viestintä strategiasta käytäntöön. Porvoo: WS Bookwell.
- Laki maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa 210/2010.
- Maakaista.fi <http://www.maakaista.fi/joensuun-seudun-maaseutupalvelut>. 3.11.2014.
- Luomu pähkinänkuoressa. 2013. <http://www.evira.fi/portal/fi/tietoa+evirasta/asiakokonaisuudet/luomu/luomu+pahkinankuoressa/>. 18.1.2015.
- Luomutuotanto. 2014. [http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Kartat\\_ ja\\_tilastot/Ympariston\\_tilan\\_indikaattorit/Vihrea\\_talous/Luomutuotanto\\_PohjoisKarjala\(29379\)](http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Kartat_ ja_tilastot/Ympariston_tilan_indikaattorit/Vihrea_talous/Luomutuotanto_PohjoisKarjala(29379)). 10.1.2015.
- Maaseutuhallinnon uudistus. <http://www.kunnat.net/fi/asiantuntijapalvelut/aek/maaseutupolitiikka/uudistus/Sivut/default.aspx>. 3.11.2014
- Maatalouden tukihallinto on Suomessa raskas mutta toimiva. 2013. [https://www.vtv.fi/ajankohtaista/tiedotteet/2013/maatalouden\\_tukihallinto\\_on\\_suomessa\\_raskas\\_mutta\\_toimiva.5145.news](https://www.vtv.fi/ajankohtaista/tiedotteet/2013/maatalouden_tukihallinto_on_suomessa_raskas_mutta_toimiva.5145.news). 4.11.2014.
- Maatilojen rakenne. 2012. [http://www.maataloustilastot.fi/laatuseloste-maatilojen-rakenne\\_fi](http://www.maataloustilastot.fi/laatuseloste-maatilojen-rakenne_fi). 11.1.2015.
- MMM. 2013. [http://www.valtiolle.fi/valtiolle/fi/02\\_tutustu\\_tyonantajiin/Maa\\_ ja\\_metsatalousministerio/index.jsp](http://www.valtiolle.fi/valtiolle/fi/02_tutustu_tyonantajiin/Maa_ ja_metsatalousministerio/index.jsp). 6.11.2014.
- MMM. 2014a. Luonnonvarat yhdistää hallinnonalan. <http://www.mmm.fi/fi/index/luonnonvarayhteisty.html>. 6.11.2014.
- MMM. 2014b. Maaseutuvirasto hoitaa maatalous- ja maaseutuhallinnon toimeenpanotehtäviä. <http://www.mmm.fi/fi/index/etusivu/maatalous/maaseutuvirasto.html>. 6.11.2014.
- Niemi, J. 2013 Suomen maatalous ja maaseutuelinkeinot 2013, 14–17
- ProAgria. 2014. Joensuun seudun maaseutuohjelma. Iisalmi: Painotalo Seiska Oy.
- Tervaniemi, S. 2014. Sodankylän kunnan maaseutuhallinnon toiminnan kehittäminen viljelijän näkökulmasta, 8-9, 28.

## Maatilojen tiedonhankinta

Kyselytutkimus maatilojen tiedonhankinnasta sekä tyytyväisyydestä maaseutupalveluiden toimintaan.

1. Minkä tyyppisen tiedon hakuun käytät eniten aikaa?

*Merkitse vain yksi soikio.*

- Tuotantoon liittyvän neuvonnallisen tiedon hankintaan
- Lainsäädäntöön ja tukiin liittyvään tiedon hankintaan
- Tuotantopanosten ja tuotteiden hintojen selvittämiseen
- Muu: .....

2. Joensuun seudun maaseutupalveluiden tiedotuskanavat on lueteltu alla. Mitä niistä olet käyttänyt?

*Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.*

- Internet
- Tiedotteet
- Koulutukset
- Puhelin
- Sähköposti

**Lainsäädäntöön ja maataloustukiin liittyvät pääasialliset tietolähteet on lueteltu alla.**

Merkitse asteikolla 1-5 tietolähteen tärkeys. 1 ei merkittävä tietolähde -5 erittäin merkittävä tietolähde

**3. Maakaista.fi**

*Merkitse vain yksi soikio.*

	1	2	3	4	5	
Ei merkittävä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Erittäin merkittävä

**4. Finlex.fi**

*Merkitse vain yksi soikio.*

	1	2	3	4	5	
Ei merkittävä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Erittäin merkittävä

**5. Kunnan internet sivut**

*Merkitse vain yksi soikio.*

	1	2	3	4	5	
Ei merkittävä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Erittäin merkittävä

**6. ELY -keskuksen internet sivut**

*Merkitse vain yksi soikio.*

	1	2	3	4	5	
Ei merkittävä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Erittäin merkittävä

**7. ProAgrarian internet sivut**

*Merkitse vain yksi soikio.*

	1	2	3	4	5	
Ei merkittävä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Erittäin merkittävä

**8. Maaseuduntulevaisuus**

*Merkitse vain yksi soikio.*

	1	2	3	4	5	
Ei merkittävä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Erittäin merkittävä

**9. Neuvojat**

*Merkitse vain yksi soikio.*

	1	2	3	4	5	
Ei merkittävä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Erittäin merkittävä



10. **Hakuoppaat***Merkitse vain yksi soikio.*

	1	2	3	4	5	
Ei merkittävä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Erittäin merkittävä

11. **Koulutukset***Merkitse vain yksi soikio.*

	1	2	3	4	5	
Ei merkittävä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Erittäin merkittävä

12. **Maaseutoimistot***Merkitse vain yksi soikio.*

	1	2	3	4	5	
Ei merkittävä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Erittäin merkittävä

### Tiedonhankintalähteitä maataloustukiin ja lainsäädäntöön on lueteltu alla.

---

Merkitse asteikolla 1-5, kuinka paljon käytät kutakin tietolähdettä. 1 ei käytetty tietolähde -5 Erittäin paljon käytetty tietolähde

13. **Maakaista.fi***Merkitse vain yksi soikio.*

	1	2	3	4	5	
Ei merkittävä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Erittäin merkittävä

14. **Finlex.fi***Merkitse vain yksi soikio.*

	1	2	3	4	5	
Ei merkittävä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Erittäin merkittävä

15. **Kunnan internetsivut***Merkitse vain yksi soikio.*

	1	2	3	4	5	
Ei merkittävä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Erittäin merkittävä

16. **ELY -keskuksen internetsivut***Merkitse vain yksi soikio.*

	1	2	3	4	5	
Ei merkittävä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Erittäin merkittävä

17. **ProAgrian internetsivut***Merkitse vain yksi soikio.*

	1	2	3	4	5	
Ei merkittävä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Erittäin merkittävä

## 18. Maaseuduntulevaisuus

*Merkitse vain yksi soikio.*

	1	2	3	4	5	
Ei merkittävä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Erittäin merkittävä

## 19. Neuvojat

*Merkitse vain yksi soikio.*

	1	2	3	4	5	
Ei merkittävä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Erittäin merkittävä

## 20. Koulutukset

*Merkitse vain yksi soikio.*

	1	2	3	4	5	
Ei merkittävä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Erittäin merkittävä

## 21. Maaseututoimistot

*Merkitse vain yksi soikio.*

	1	2	3	4	5	
Ei merkittävä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Erittäin merkittävä

## 22. Tiedotteet

*Merkitse vain yksi soikio.*

	1	2	3	4	5	
Ei merkittävä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Erittäin merkittävä

## 23. Sosiaalinen media

Facebook, agronet, [farmit.net](#), jne.*Merkitse vain yksi soikio.*

	1	2	3	4	5	
Ei merkittävä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Erittäin merkittävä

### Mistä tietolähteistä saat ajankohtaisimman tiedon helpoiten ja ymmärrettävimm?

---

Merkitse asteikolla 1-5, kuinka helposti ja ymmärrettävästi saat tiedon kustakin tietolähteestä. 1 helposti -5 vaikeasti.

24. **Maakaista.fi**

*Merkitse vain yksi soikio.*

	1	2	3	4	5	
Helposti	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Vaikeasti

25. **Finlex.fi**

*Merkitse vain yksi soikio.*

	1	2	3	4	5	
Helposti	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Vaikeasti

26. **Kunnan internetsivut**

*Merkitse vain yksi soikio.*

	1	2	3	4	5	
Helposti	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Vaikeasti

27. **ELY -keskuksen internetsivut**

*Merkitse vain yksi soikio.*

	1	2	3	4	5	
Helposti	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Vaikeasti

28. **ProAgrian internetsivut**

*Merkitse vain yksi soikio.*

	1	2	3	4	5	
Helposti	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Vaikeasti

29. **Maaseuduntulevaisuus**

*Merkitse vain yksi soikio.*

	1	2	3	4	5	
Helposti	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Vaikeasti

30. **Neuvojat**

*Merkitse vain yksi soikio.*

	1	2	3	4	5	
Helposti	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Vaikeasti

## 31. Koulutukset

*Merkitse vain yksi soikio.*

	1	2	3	4	5	
Helposti	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Vaikeasti

## 32. Maaseutoimistot

*Merkitse vain yksi soikio.*

	1	2	3	4	5	
Helposti	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Vaikeasti

## 33. Sosiaalinen media

Facebook, Agronet, [farmit.net](#), jne.*Merkitse vain yksi soikio.*

	1	2	3	4	5	
Helposti	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Vaikeasti

## 34. Löydätkö etsimäsi tiedon ajoissa?

*Merkitse vain yksi soikio.*

- Aina
- Lähes aina
- Harvoin
- Ei koskaan

## 35. Miten Joensuun seudun maaseutupalveluiden tulisi mielestäsi parantaa tiedotusta?

*Merkitse vain yksi soikio.*

- Lisätä tiedottamisen määrää
- Vähentää tiedottamisen määrää
- Yksinkertaistaa tiedotteiden sisältöä
- Monipuolistaa tiedotteiden sisältöä
- Tiedotuskäytäntöjä ei tarvitse muuttaa
- Muu: .....

## 36. Mistä asioista haluaisit lisätietoa?

.....

37. Minkä kanavan kautta haluaisit lisää tietoa?

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Internet
- Sanomalehti
- Puhelin
- Sähköposti
- Kirjeitse
- Sosiaalinen media (facebook, agronet, [farmit.net](http://farmit.net), jne.)
- Neuvonta
- Ei mitään
- Muu: .....

38. Pitäisikö maaseutupalveluiden olla sosiaalisessa mediassa?

Esimerkiksi Facebook, agronet ja [farmit.net](http://farmit.net)

Merkitse vain yksi soikio.

- Kyllä
- En osaa sanoa
- Ei

39. Mitä sosiaalisen median kanavia käytät?

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Facebook
- Twitter
- Agronet
- Farmit.net
- Suomi24
- Ei mitään
- Muu: .....

### Tyytyväisyys maaseutupalveluiden toimintaan Joensuun seudun yhteistoiminta-alueella

Joensuun seudun maaseutupalveluiden yhteistoiminta-alue perustettiin vuoden 2013 alusta.

---

Seuraavat kuusi kysymystä käsittelevät maaseutupalveluiden toiminnan asiakastytyväisyyttä. Vastaa kysymyksiin asteikolla 1 täysin samaa mieltä - 5 täysin eri mieltä.

## 40. Olet tyytyväinen maaseutupalveluiden tiedotukseen

*Merkitse vain yksi soikio.*

1	2	3	4	5		
Täysin eri mieltä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Täysin samaa mieltä

## 41. Olet tyytyväinen maaseutupalveluiden toimintaan

*Merkitse vain yksi soikio.*

1	2	3	4	5		
Täysin eri mieltä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Täysin samaa mieltä

## 42. Maaseutupalveluiden henkilöstö on helposti tavoitettavissa

*Merkitse vain yksi soikio.*

1	2	3	4	5		
Täysin eri mieltä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Täysin samaa mieltä

## 43. Olet saanut vastaukset kysymyksiisi ajoissa

*Merkitse vain yksi soikio.*

1	2	3	4	5		
Täysin eri mieltä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Täysin samaa mieltä

## 44. Maaseutupalveluiden henkilöstö on ammattitaitoista

*Merkitse vain yksi soikio.*

1	2	3	4	5		
Täysin eri mieltä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Täysin sama mieltä

## 45. Pidät tärkeänä, että omalla paikkakunnallasi on maaseututoimisto

*Merkitse vain yksi soikio.*

1	2	3	4	5		
Täysin eri mieltä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Täysin samaa mieltä

**Viljelijöiden halukkuus koulutuksiin ja kehittämishankkeisiin**

## 46. Olet ollut mukana maaseudun kehittämishankkeissa

Esimerkiksi Maitotaito-, Pellot tuottamaan, ja Tieto liikkeelle hanke

*Merkitse vain yksi soikio.*

- Kyllä
- Ei

## 47. Olet osallistunut maaseutupalveluiden järjestämiin koulutuksiin

*Merkitse vain yksi soikio.*

- Kyllä  
 Ei

## 48. Olet kiinnostunut erilaisista hankkeista ja koulutuksista

Mistä?

.....

**Maatilan yleiset tiedot**

## 49. Ensisijaisen viljelijän ikä

Ensisijainen viljelijä on maatilan yhteyshenkilö viljelijätukiasiassa sekä maataloushallinnon kanssa.

.....

## 50. Muun viljelijän ikä

Puoliso, yhtymän osakas/osakkaat (jos useampi muu viljelijä erota iät pilkulla).

.....

## 51. Ensisijaisen viljelijän koulutus

*Merkitse vain yksi soikio.*

- Peruskoulu/kansakoulu  
 Maa- ja/tai metsätalousalan ammattitutkinto  
 Maa- ja/tai metsätalousalan opistotutkinto  
 Maa- ja/tai metsätalousalan ammattikorkeakoulututkinto  
 Muu: .....

## 52. Maatilan sijaintikunta

*Merkitse vain yksi soikio.*

- Ilomantsi  
 Joensuu  
 Juuka  
 Kontiolahti  
 Liperi  
 Outokumpu  
 Polvijärvi

## 53. Maatilan peltopinta-ala (ha)

Omaa

.....

54. **Maatilan peltopinta-ala (ha)**

Vuokrattua

---

55. **Maatilan peltopinta-ala (ha)**

Yhteensä

---

56. **Maatilan päätuotantosuunta**

Päätuotantosuunta on se tuotantosuunta, joka on tilalle taloudellisesti merkittävin tuotantosuunta.

*Merkitse vain yksi soikio.*

- Maidontuotanto
- Muu nautakarjatalous
- Muu kotieläintuotanto
- Peltokasvien viljely (peruna, vilja, heinä yms.)
- Puutarhatalous

57. **Onko maatila luomutuotannossa***Merkitse vain yksi soikio riviä kohden.*

	Kyllä	Ei
Pellot	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Eläimet	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

58. **Onko maatila luomusopimuksen piirissä***Merkitse vain yksi soikio.*

- Kyllä
- Ei

59. **Täytitkö viime vuoden maataloustukihakemukset:***Merkitse vain yksi soikio.*

- Itse
- Avustajan kanssa
- Neuvoja täytti